

Tervek, tanulmányok vannak, de mikor lesznek parkolóházak?

Novemberben kezdődhet a tényleges munka

Fotó: Nagy Tibor

Elég rég terítéken van Marosvásárhelyen a parkolóházak kérdése. Már több ígéret is elhangzott ezzel kapcsolatban, viszont a lakosság egyelőre nem lát eredményt. Jó hír, hogy a Park Hotel mögötti mélygarázst illetően jövő hónapban ténylegesen elkezdődhet a munka.

Nagy Bodó Szilárd

Iszlai Tamás helyi tanácsos elmondta, jelenleg az archeológiai feltárás folyik, illetve a zöldövezetről eltávolították a fákat. Volt egy kisebb hiba is, ismerte be a tanácsos, mivel az egykori, föld alatti közcécre nem váltottak ki bontási engedélyt, viszont pótolták, így az archeológiai feltárások lezárása után elkezdődhet a kivitelezés.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron, mint ha megvásárolná!

Nem viszik el a nagy méretű hulladékot

A köztisztasági vállalat nem szállítja el a kidobásra szánt bútorokat, építkezési hulladékot, hűtőszekrényeket és egyéb nagy méretű hulladékot a kapuból vagy a tömbház elől.

4.

Chicago sokszínűsége

Amennyiben az Egyesült Államok nagyvárosaira gondolunk, a keleti parton elsősorban New York és Boston, a nyugati parton pedig San Francisco és Los Angeles jut eszünkbe. Középpont, Európához közelebb leginkább Washington D.C. és Chicago.

17.

A „ház”, ahova bárki betérhet

„Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáz az őriző. (...) Szerelmesének álmában ád eleget” (Zsolt. 127: 1-2) – ez az igevers határozta meg a kezdetektől a keresztény hit hétköznapi megéléséhez szolgáló irányítóként három évtizede született marosvásárhelyi Philothea Klub életét.

18.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Őszi szőnyegvásár!
Ne hagyja ki!

Október 14–20. között térjen be a SAMIRA üzletbe: Marosvásárhely, Bartók Béla utca 1–3. szám.

carpeta

Hétfőtől vasárnapig 9–19 óra között szőnyegek, futószőnyegek nagy választéka várja, kedvezményes áron! Ajándék vár minden vásárlóra! Bejárat a belső udvarról. Telefon: 0265-269-295; 0740-187-603.

OKTÓBER

18

PÉNTEK

Ma LUKÁCS
holnap NÁNDOR napja

Az év 292. napja,
hátravan 74 nap

7:45 18:46
18:29 10:23

A nappal hossza:
10 óra 44 perc

naptár

Isten éltesse!

NÁNDOR: régi magyar személynév, a nándor népnévből származik, a jelentése dunai bolgár.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2024. október 17.

1 €	4,9720 lej
1 \$	4,5778 lej
100 Ft	1,2384 lej
1 g arany	394,4609 lej

IDŐJÁRÁS

Napos idő

Hőmérséklet:
max.: 16 °C
min.: 0 °C

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	6, 30, 23, 26, 7, +7	NOROC PLUS: 8 1 0 0 2 8
LOTO 40	7, 39, 24, 4, 6, 35	SUPER NOROC: 7 4 1 2 7 4
LOTO 50	18, 41, 17, 39, 46, 8	NOROC: 9 9 4 6 6 9 9

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

Megyei hírek

Elkészült a marosvásárhelyi állatkert mobilalkalmazása

Igénybe vehető a marosvásárhelyi állatkert mobilalkalmazása, amelyet 50 önkéntes segítségével hoztak létre. Az új alkalmazás növeli a látogatók élményét, hasznos információkat nyújt az állatokról, interaktív térképet az állatkertről és a különleges eseményekről. A modern technológia beépítésével a látogatók igényes tájékoztatása, továbbá a környezeti nevelés elősegítése a cél. Az alkalmazás által kínált lehetőséggel a marosvásárhelyi állatkert vonzerejét növelik. Az alkalmazás QR-kód segítségével tölthető le, amit a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal közösségi oldalán tettek közzé.

Évfordulós ünnepség és játékonysági bál

A Rotary Club Téka beiktatásának 20. évfordulója alkalmából ünnepséget és játékonysági bált szervez. Az esemény november 2-án, szombaton 17 órakor a marosvásárhelyi Kultúrpalota kisteremében ifj. Csiky Boldizsár zongoraművész koncertjével kezdődik, majd 19 órától a Grand Szálló Rhapsody termében játékonysági bállal folytatódik.

Előadás a huminsavak szerepéről

A Kilátó Egyesület szervezésében első alkalommal tart nyilvános előadást Erdélyben dr. Csicsor János, a Nemzetközi Huminsav Társaság magyarországi elnöke, aki a 2010-es devicseri vörösiszap-katasztrófa által tönkretett termőtalajok helyreállításáért OMÉK-nagydíjat kapott. A huminsavas beavatkozás által több mint 700 hektáron sikerült újraéleszteni a talajéletet. A huminsavak hatásai a föld és az emberi mikrobiomra című előadásra Marosvásárhelyen október 18-án, ma 18 órakor a Studium Hubban (Bolyai tér 15. szám) kerül sor.

Őszi vásár Szászrégenben

Október 18–20. között lesz Szászrégen központi parkjában az őszi vásár, ahol különböző programokkal várják az érdeklődőket. Pénteken 11 órától táncos villámcsődületre hívják a helyieket, 12 órától sajtot, zakuszkát, mézet, halat lehet kóstolni. Szombaton 11 órától gyermekprogramok, 12 órától őszi divatbemutató, 16 órától kürtös- és levendulaműhely lesz. 17 órától a Newmarkt Brass koncertezik, 19 órától a Tűzfarkasok előadása következik. Vasárnap 11 órától gyermekprogramokra várják a kicsiket.

Metropolisz termékek piaca

Október 23-án és 24-én, szerdán és csütörtökön 10–17 óra között tartják Marosvásárhelyen, a George Enescu utcában a Metropolisz termékek piacát, amely ezúttal két-napos esemény lesz. Ahogyan a korábbi rendezvényeken, most is helyi termelők friss, házi készítésű finomságaival és egyedi kézműves alkotásaival várják az érdeklődőket. Látogassanak el a kétnapos eseményre, támogassák a metropolisz övezet termelőit! – áll a Molnár Lajos ügyvezető igazgató által aláírt meghívóban.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Október 18., péntek:

- * 18.30 óra: Bodzavásári Gloria – Nagyszebeni Hermannstadt (Szuperliga, 13. forduló)
- * 21.00 óra: Kolozsvári FCU – Galaci Suporter Club Oțelul (Szuperliga, 13. forduló)

Október 19., szombat:

- * 16.00 óra: Debreceni VSC – Paksi FC (NB I, 10. forduló)
- * 18.15 óra: Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – Aradi UTA (Szuperliga, 13. forduló)
- * 18.30 óra: Diósgyőri VTK – MTK Budapest (NB I, 10. forduló)
- * 20.30 óra: Újpest FC – Nyíregyháza Spartacus FC (NB I, 10. forduló)
- * 21.00 óra: Petrolul 52 Ploiești – Kolozsvári CFR 1907 (Szuperliga, 13. forduló)

Október 20., vasárnap:

- * 14.00 óra: Kecskeméti TE – Puskás Akadémia FC (NB I, 10. forduló)
- * 16.00 óra: CSU Craiova – Botosáni FC (Szuperliga, 13. forduló)
- * 16.15 óra: Zalaegerszegi TE FC – ETO FC Győr (NB I, 10. forduló)
- * 18.45 óra: Ferencvárosi TC – Fehérvár FC (NB I, 10. forduló)
- * 21.00 óra: Bukaresti Dinamo 1948 – Bukaresti FCSB (Szuperliga, 13. forduló)

Október 21., hétfő:

- * 18.30 óra: Jászvásári CSM Politehnica – Unirea 04 Slobozia (Szuperliga, 13. forduló)
- * 21.00 óra: Bukaresti Rapid 1923 – Konstancai FCV Farul (Szuperliga, 13. forduló)

A román bajnoki mérkőzéseket a DigiSport, a Prima Sport és az Orange Sport, a magyar NB I-es találkozót az M4 Sport vagy az M4 Sport+ televízió közvetíti.

Megnyílik a Kultúrpalota

Október 19-én a Kultúrpalota – befejezésének 111. évfordulója alkalmából – megnyitja kapuit. Az ingyenes eseményt a Z generációnak szentelik. A 12 órakor kezdődő program első részében a gyerekek interaktív múzeum-pedagógiai foglalkozásokon fedezhetik fel a művészet és a történelem rejtelmeit, míg a felnőttek a Maros Megyei Múzeum tárlatvezetői, muzeológusai és kutatói vezetésével izgalmas utazásra indulhatnak az állandó és időszakos

kiállítások termeiben. A program második részében a hangulat átalakul, művészeti dokumentumfilmekkel és interaktív digitális installációkkal ösztönzik a képzeletet és a kreativitást. A Művészeti Líceum diákjai szabadon rajzolnak majd a palota termeiben, rögtönzött galériát hozva létre, ezáltal egyedülálló betekintést nyújtva az alkotó folyamatba. A palota előcsarnokában a Café 112 finom kávét kínál, és DJ Bródy zenéje szól.

Megemlékezés október 23-án

Az RMDSZ marosvásárhelyi szervezete október 23-án, szerdán az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc hőseinek tiszteletére szervez megemlékezést.

Az ünnepi műsor 18 órakor kezdődik ökumenikus istentisztelettel, amelyre a Keresztelő Szent János-plébánia udvarán kerül sor, ezt követően 18.50 órakor fáklyákkal vonulnak a megemlékezők a Vártemplom ud-

varára, ahol ünnepi beszédek, szavalat hangzik el, koszorúzás is lesz.

Koszorúzási szándékukat, kérjük, jelezzék az RMDSZ marosvásárhelyi szervezetének irodájában (Dózsa György út 9. szám, első emelet), vagy a +40-758-789-285 telefonszámon hétköznap 9–16 óra között, október 23-án 12 óráig. Az RMDSZ Marosvásárhelyi szervezetének sajtóirodája

OKTÓBER 23.

A MAGYAR SZABADSÁG NAPJA

EMLÉKEZZÜNK EGYÜTT '56 HŐSEIRE!

18.00 ÓRA - KERESZTELŐ SZENT JÁNOS PLÉBÁNIA UDVARA

19.15 ÓRA - VÁRTEMLOM UDVARA

NÉPÚJSÁG

ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-266-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800076

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Volt magyar diákok készülnek perelni a román államot a román érettségien elért gyenge eredményeik miatt

Volt magyar diákok készülnek perelni a román államot a román érettségi vizsgán elért gyenge eredményeik miatt, mivel szerintük Bukarest diszkriminálja a magyar tanulókat azzal, hogy nem idegen nyelvként oktatja számukra a román – tájékoztatta szerdán az MTI-t a Hargita megyei önkormányzat sajtószolgálat.

A megye önkormányzata egy Csíkszeredában tartott sajtótájékoztatón ismertette a magyar diákok román érettségije kapcsán tett eddigi lépéseket és eredményeket. A közlemény szerint 17 volt diák ügyét vizsgálják, akik más tárgyakból jól vizsgáztak, de románból nem sikerült átmenő jegyet szerezniük az érettségien. A 18. évüket betöltött fiatalok bírósági keresetet készítenek benyújtani, melyben erkölcsi kártérítést kérnek az oktatási minisztériumtól a hátrányos megkülönböztetés miatt. A diákokat képviselő Szikszai Tamás ügyvéd közölte, újabb fiatalok csatlakozását várják a perhez. Rámutatott: egy egészséges társadalomban nem jogi eszközökkel kellene kikényszeríteni, hogy biztosítsák a gyerekek oktatáshoz való alapvető jogát.

A Hargita Népe megyei lap online kiadásában közölt beszámoló szerint a legutóbbi érettségi román vizsgáján elért Hargita megyei eredményeket is ismertették, rámutatva: ebből a tantárgyból volt a legnagyobb, 33 százalék a bukók aránya.

Demeter Levente főtanfelügyelő az eseményen közölte: a tanfelügyelőség több olyan programmal igyekszik segíteni a diákokat, amelyek elősegítik a román nyelv használatát, ezektől is remélik az eredmények javulását, és a román tanárok zöme is részt vett különböző továbbképzéseken.

Borboly Csaba tanácselnök emlékeztetett: a román legfelsőbb bíróság tavaly kimondta: diszkriminatív a román nyelv oktatása a magyar diákok számára, de nem történt változás, így azt kénytelenek perrel kikényszeríteni.

Romániában jövőre végez az az évfolyam, mely már a többségi diákoktól eltérő módon, idegen nyelvként tanulja a román nyelvet, így az érettségi vizsgán is román társaiktól eltérő tételsort kapnak. A változtatástól az oktatási szakemberek a magyar diákok román érettségi eredményeinek javulását remélik. (MTI)

Ország – világ

A Securitate tisztje volt az egyik elnökjelölt

A kommunista Securitate tisztje volt Silviu Predoiu, a Külföldi Hírszerző Szolgálat 2018-ig tisztségben levő volt igazgatóhelyettese és ügyvivő igazgatója - közölte szerdán a Securitate Irattárát Vizsgáló Országos Tanács (CNSAS). A CNSAS azért világitotta át Predoiut, mert a Nemzeti Akció Liga párt színeiben jelölteti magát az államelnök-választásokon. A CNSAS szerint ugyanakkor Silviu Predoiu nem minősíthető a Securitate dolgozójának a törvényben foglaltak szerint, mivel a dokumentumok nem utalnak arra, hogy alapvető emberi jogokat és szabadságjogokat elnyomó vagy korlátozó tevékenységet folytatott volna. (Agerpres)

Izraeli katonák valószínűleg megölték a Hamász új vezetőjét

Az izraeli hadsereg (IDF) katonái valószínűleg megölték Jahja esz-Szinvárt, a Hamász iszlamista terrororganizáció augusztusban kinevezett új politikai vezetőjét - jelentette a helyi média katonai források alapján csütörtökön. A biztonsági szervek nagyon valószínűnek tartják, hogy az IDF katonái által a Gázai övezetben megölt terrorista a Hamász vezére, az Izrael ellen tavaly október 7-én végrehajtott terrortámadás feltételezett értelmi szerzője. A Hamász három fegyveresével végeztek a közelmúltban Gázában, egyiküket Szinvárnak tartják. A helyszínen nem találtak izraeli túsokat. (MTI)

A Katrina hurrikán pusztításával vetekednek az elmúlt hetekbeli viharkárok

A Helene és a Milton hurrikán által okozott károk mértéke egyenként meghaladja az 50 milliárd dollárt, és vetekszik a 2005-ös Katrina hurrikán pusztításával - közölték szerdán a károk felmérésén dolgozó szakértők. Az eddig megállapított értékek még növekedhetnek - áll a kormányzati és magánszférában dolgozó illetékesek összegzéseiben, ami azt is megállapítja, hogy az összesen 7 államot érintő Helene hurrikán által okozott károk mintegy 95 százaléka nem biztosított vagyontárgyakat ért. (MTI)

Egyre több kokaint mosnak partra a hullámok az Északi-tengernél

Egyre több kokaint találnak az Északi-tenger partjainál és a La Manche csatorna környékén - jelentette szerdán a belga hírügynökség a belga vámhivatalra hivatkozva. A hatóság szerint a jelenséget az okozza, hogy a drogot szállító teherhajók a part mentén egyszerűen a tengerbe dobják a rakományt, hogy a kisebb hajókról összeszedjék az árut. A belga vámhatóságok által irányított, szeptember 16-tól október 15-ig tartó, a tengeri kábítószer-csempészet elleni razziasorozatban összesen 930 kiló kokaint és csaknem öt tonna hasist foglaltak le, négy embert pedig őrizetbe vettek kábítószer-csempészet gyanújával - tájékoztattott a Belga. (MTI)

Meghalt Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke

Életének 85. évében, csütörtök hajnalban meghalt Kozma Imre atya, katolikus papp, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke, a Betegápoló Irgalmasrend korábbi magyarországi vezetője - közölte a karitatív szervezet az MTI-vel.

Azt írták, hogy az atya 1940. június 4-én Győrzámolyban született. A győri bencés gimnáziumban érettségizett, majd papi szemináriumba jelentkezett.

Kozma Imre atyát 1963-ban szentelték pappá, első állomáshelye Tát-Dorogbányán volt, majd áthelyezték Budapestre; 1968 és 1977 között a Ferenciek terén álló Alkantarai Szent Péter templomban szolgált.

Pályafutásának következő állomása a zugligeti Szent Csálad plébániatemplom volt, ahol a közösség tagjainak konkrét segítő feladatokat kellett vállalniuk, ekkor alakult ki az az önkéntes hálózat, amely később a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapját adta.

Az 1989-ben megalakult Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnökeként a szegények, idősek, hajléktalan emberek ellátását szervezte meg.

A zugligeti templom kertjében megnyitotta az első menekültábrót a Budapesten gyülekező keletnémet családok előtt, ezzel az akkori Európa legnagyobb humanitárius akcióját indította el, melynek során 48 ezer menekültet fogadtak be Magyarországon - áll a közleményben.

A romániai forradalom alatt segélyszállítmányokat juttatott el a szükségét szenvedő településekre, a délszláv háború alatt kórházi osztályokat, bentlakásos intézményeket és nagy számú civil lakosságot menekített át Magyarországra az általa vezetett szervezet.

Felhívásaira önkéntesek százai jelentkeztek, közben ország-szerte megalakultak a Magyar Máltai Szeretetszolgálat helyi csoportjai. Kiemelték, hogy három és fél évtized alatt a szeretetszolgálat az egyik legnagyobb magyarországi karitatív szervezetté vált, amely szociális, oktatási és egészségügyi ellátásokból is hálózatot épített ki, intézményeiben és önkéntes csoportjaiban naponta átlag 17 ezer emberről gondoskodik.

1997-ben Kozma Imre atya felvételét kérte a Betegápoló Irgalmasrendbe, mely irányítása alatt megerősödött, és kórházaival az egészségügyi ellátás jelentős szereplőjévé vált - írták. Ötvenhét évesen lett szerzetes, és 82 éves koráig vezette a rend hazai szervezetét.

Tevékenységét több mint harminc alkalommal ismerték el rangos kitüntetésekkel: 1996-ban az Év emberének választották, 2003-ban a Magyar Köztársaság Középkeresztje díjat vehette át, 2005-ben Prima Primissima díjat kapott, 2010-ben Francia Becsületrenddel tüntették ki, 2016-ban Európa Polgár díjjal ismerték el életművét, és több település önkormányzata is díszpolgári címet adományozott Kozma Imre atyának - áll a közleményben. (MTI)

Románia magára vállalta az F-16-os ukrán pilóták kiképzésének költségeit

A kormány szerdán sürgősségi kormányrendeletet hozott arról, hogy Románia magára vállalta a tavaly novemberben felavatott Fetești-i Európai F-16-os Kiképzőközpontban (EFTC) felkészítendő ukrán pilóták kiképzésének költségeit.

A jogszabály indoklásában a bukaresti védelmi minisztérium (MAPN) rámutatott: a tavalyi vilniusi NATO-csúcs keretében Románia, Belgium, Kanada, Dánia, Portugália, Svédország, valamint az Egyesült Királyság védelmi miniszterei közös nyilatkozatban vállalták, hogy együttműködnek az ukrán pilóták F-16-os harci repülőgépek használatára történő felkészítésében, majd az ukrán elnök tavaly októberi bukaresti látogatása, a két államfő közös nyilatkozata alkalmával Románia a legmagasabb szinten vállalkozott arra, hogy részt vesz az ukrán pilóták felkészítésében.

A vállalás teljesítésének azonban mindeddig hiányoztak a jogi keretei, amelyek lehetővé tették volna, hogy a MAPN költségvetéséből ezt a tevékenységet finanszírozza. A tárca indoklása szerint Románia támogatása jelentősen növeli az Oroszország által megtámadott Ukrajna védelmi képességeit, függetlenségét, szuverenitását és területi épségét megőrzését.

„Ukrajna esetleges kapitulációja nagyban rontaná a térség biztonságát, és Romániát is sebezhetővé tenné. Ilyen szempontból az ukrán pilóták felkészítése nemcsak elvi és erkölcsi kötelesség, hanem a nemzetbiztonságba és a szövetséges biztonságba eszközölt befektetés is” - olvasható a sürgősségi kormányrendelet indoklásában.

A kormányfőtitkárság honlapján közzétett jogszabály nem pontosítja a költségvetési keretet, hatályának időtartamát, vagy a Romániában kiképzett ukrán pilóták számát. (MTI)

Aktuális

Bohóckodni csak progresszíven

Benedek István

A már régóta kampány üzemmódban működő progresszívek harci fokozatba kapcsoltak, és szerdán felszólították a kormánypártokat, hogy a szenátusban sürgősen szavazzanak meg egy polgári kezdeményezést, hogy az elnökválasztás első fordulójában lehessen megtartani egy alkotmánymódosító referendumot is. Lehetett volna még fokozni ezt az ellenzéki bohóckodást azzal, ha a határidő előtt egy nappal szólnak.

Maga a kezdeményezés arról szól, hogy az alkotmány módosításával tiltsák meg a többek közt korrupcióért köztörvényesen el-

ítelt személyeknek a választásokon való részvételt. A módoszási javaslat két polgári kezdeményezés volt e hazában az alaptörvény módosítására, a másik, az ortodox egyházi hátszelű, hagyományos családmódellet támogató indítvány eljutott a referendumig, de nem járt sikerrel. Ez az indítvány is még a múlt évtizedben indult, amikor progresszívek a fővárost megváltó polgári egyesületből ellenzéki párttá váltak. Akkoriban a még a bajszos báró vezette szocik hangosan ellenezték ezt a kezdeményezést, de aztán nagyot fordultak az idők. A több mint egymillió civil aláírását összegyűjtő indítvány 2020 nyarán 295 támogató szavazattal, egy tartózkodás el-

lenében átment a képviselőházon. Itt nyisunk egy zárójelent, és jegyezzük meg, hogy az indítványban foglaltakat nagyjából belefoglalták két, a választási szabályokat módosító törvénybe, melyeket elfogadott a parlament, és közel két éve érvényben is vannak.

Azóta ez az alkotmánymódosító javaslat békésen gyűjti a port a szenátus irattartó fiókjainak mélyén. Ahhoz, hogy ki lehessen írni a vonatkozó referendumot, a szenátusnak kellene róla szavazni, a szabályok szerint e szavazás után 30 nappal esedékes a referendum, melyet progresszívek az első elnökválasztási fordulóra időzíténe. A kezdeményezőknél volt több mint négy esztendőjük rá, hogy a témát életben tartásuk, kampányoljanak az elfogadásáért, győzzék meg a szavazókat arról, hogy mennyivel lehet egészségesebb a közélet, és áltál az adófizetők élete is, ha ezek a szabályok a már elfogadott törvények mel-

lett az alkotmányba is bekerülnek. De kósza nyilatkozatokon túl nemigen törték kettőbe magukat a nemes ügy érdekében. Most bezzeg megint sürgős lett a dolog. Fantáziájuk dolgozik rendesen, mert ha az elnökválasztás első fordulójára időzíténe még egy ilyen népszavazást is, akkor az elnök asszonyuknak a teljes kampányra adott lenne az ingyen vaklőszer, amivel látványosan tüzelhetne a riválisokra. Persze, azt ők is pontosan tudják, hogy ennek az esélye a nullát pincemélyről figyeli, de ez nem akadályozza meg őket abban, hogy ezzel a gesztussal jó lendületesen pofon verjék azt a több mint egymillió embert, aki annak idején vette magának a fáradságot, és aláírta ezt a kezdeményezést, abban a hitben, hogy komoly dolog. Vélhetően sokan írának alá egy olyan alkotmánymódosító javaslatot is, amely örök életre kiltaná a közéletből azokat, akik bolondnak nézik a választókat.

Novemberben kezdődhet a tényleges munka

(Folytatás az 1. oldalról)

Novemberben a múzeum munkatársai minden bizonnyal befejezik az ásásokat, és azután következhet a munka, az építőknek egy év áll a rendelkezésére, hogy befejezze a mélygarázs szerkezetét, mondotta Iszlai Tamás.

Nem a Park Hotel mögötti mélygarázs az egyetlen, amely tervben van Marosvásárhelyen. A Nemzeti Színház mögé is terveznek egy parkolóházat és egy innovációs központot. Itt a tervek előkészítése van folyamatban, illetve az övezeti rendezési terv előkészítése, amely a parkolóház és az új épület kapcsolatát dolgozza ki a már meglévő utcahálózattal. Ezzel párhuzamosan folyik a megvalósíthatósági tanulmány kidolgozása. A helyi tanácsostól azt is megtudtuk, hogy a terület nem teljes egészében a városé, két parcella magántulajdonban van, továbbá egy harmadik, a tömbházak oldalánál, még telekelesre vár. Úgy fest, hogy még az év vége előtt meghirdethetik a közmeghallgatást. Ha ez megtörténik, és a tanács elfogadja, jövő márciusra elkészülhet a rendezési terv. A megvalósíthatósági tanulmány tartalmazni fogja a gazdasági mutatókat és egy műszaki leírást is. A kivitelezés kezdetére viszont még sokat kell várni, a legoptimistább forgatókönyvek szerint is két év múlva kezdődhet el.

A színház mögötti parkolóház és innovációs központ kapcsán az önkormányzat nyitott a magántőke bevonására is. Nincsenek ezzel kapcsolatban korábbi jó tapasztalatok, hiszen, ha valaki magántőkével érkezik, szabályokat hozhat, hogy milyen árral működjön az adott épület, ez pedig nem biztos, hogy hosszú távon előnyös a város számára, mondta a tanácsos, hozzátéve, hogy költséges, 20 millió

Fotó: Nagy Tibor

eurónál is nagyobb értékű beruházásról van szó. Ez az összeg a város befektetésekre szánt költségvetésének több mint a fele, ilyen megfontolásból komolyan el kell gondolkozni a magántőke bevonásán.

A Csalhó utcai, illetve a Hátszeg-Kovácsna sétányi parkolóházak megvalósíthatósági tanulmányai is elkészültek. Mindkét projekt hatalmas összegre rúg, a Hátszeg-Kovácsna sétányi parkolóház kivitelezése mintegy 72 millió lejbe kerülne, a Csalhó utcai 42 millió lejbe, a tervezők szerint, vázolta fel Iszlai Tamás, aki rámutatott, hogy egyszerre nem lehet több parkolóházat építeni, hacsak a város nem vesz fel kölcsönt ezek megvalósítására, így a Hátszeg-Kovácsna sétányi és a Csalhó utcai parkolóház felépítése a Park Hotel és a színház mögötti után következne.

Továbbá tervben van a Cuza Vodă utcai nagypiac átalakítása, oda is terveznek parkolóházat, valamint a Parâng utcai központ átalakítása parkolóházzá. A tervek már elkészültek, de nem voltak a legmegfelelőbbek műszaki szem-

pontból, ezért visszaküldték újratervezésre, hogy a lehető legjobbak legyenek, hogy az épületek kiszolgálják az ott élő emberek igényeit, húzta alá a helyi tanácsos. Folyamatban van még a Kornisa negyedi parkolóház megvalósíthatósági tanulmánya, illetve a Ion Buteanu utcai, Maros Művészegyüttes mögötti parkolóház megvalósíthatósági tanulmánya is, valamint terítéken van a Nagydísnódi utcai parkolóház kérdése, amit a meggyesfalvi piacra tervezett az önkormányzat, ennek kapcsán is folyamatban van a megvalósíthatósági tanulmány elkészítése.

Marosvásárhely költségvetése nem teszi lehetővé, hogy egyszerre nyolc parkolóház kivitelezése induljon el, emelte ki Iszlai Tamás, aki azt is hozzátette, hogy elsőbbséget élveznek azok a helyszínek, ahol a legnagyobb igény van parkolóhelyekre. Ez a központot és annak környékét jelenti, itt fognak tehát elsősorban arra törekedni, hogy elkészüljön a mélygarázs: a Park Hotel mögött, illetve a színház mögötti parkolóház és innovációs központ.

Pontosítunk:

A lomtalanítás során kérésre sem viszik el a kapuból a nagy méretű hulladékot

Mezey Sarolta

Marosvásárhelyi olvasóink jeleztek, hogy nagy méretű háztartási hulladék elszállítása ügyében hiába tárcsázták a Polaris-Urban köztisztasági vállalat diszpécser szolgálatát, elutasító választ kaptak, holott az újság azt írta, a rádióban is elhangzott, hogy az idős személyek, akik képtelenek a nehéz hulladékot a konténerekhez szállítani, kérhetik a hulladék elszállítását. Ez ügyben pontosítunk: a köztisztasági vállalat nem szállítja el a kidobásra szánt bútorokat, építkezési hulladékot, hűtőszekrényeket és egyéb nagy méretű hulladékot a kapuból vagy a tömbház elől. Ezt a Polaris-Urban Group Environment köztisztasági vállalat diszpécser szolgálatát és a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal sajtóirodája is megerősítette.

Többen felhívtak bennünket is, hogy hallották a rádióban, olvasták az újságban, hogy házhoz megyünk, és elszállítjuk a régi bútorokat, a hűtőket, mosógépeket. Erre nincs módunk. Ebben a kampányban konténereket helyezünk ki, oda lehet kivinni a szemetet. Az idős személyeknek valóban nehéz elszállítani a hulladékot a konténerig, de mi nem mehetünk el minden házhoz. Két kocsi van az egész város lefedésére, nincs lehetőségünk házhoz menni. És erre szerződéses kötelezettségünk sincs – mondta *Cătană Alexandra*, a Polaris-Urban diszpécser.

Lapunk a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal lomtalanítással kapcsolatos hirdetéseit közli, ezek a vásárhelyi lomtalanítás menetét ismertetik. A hirdetésekből sincs szó arról, hogy a nagy méretű hulladékot a kapuból kérésre is elszállítsák.

Legutóbb a szerdai lapszámban jelent meg, hogy október 17-19. között hol helyeznek ki konténereket az ötös zónában, és hová lehet szállítani a nagy méretű hulladékot.

Konténerek lesznek a Ligetnél a sportsarnok parkolójában, a Mărășești téren, a volt Romtelecom parkolójában, az Aurel Filimon utcában a Nemzeti Színház mögötti parkolóban, a Béga utcában a Bioeel mellett, a Rozmaring utcában a 2-4-6-os tömbház előtti parkolóban, a Termés utcában a volt Kémiai Líceum mögötti parkolóban, a Nagydísnódi utcában az iskola előtti parkolóban, a Vasile Lupu utcában a focipálya közelében.

Ide olyan nagy méretű hulladékot – bútorokat, háztartási gépeket, matracokat, síléceket stb. – lehet elhelyezni, amelyeket a háztartási hulladék gyűjtése során nem tudnak elszállítani.

Leszögezük: nem gyűjtenek építési hulladékot, betontörmelék, csempét, téglát, gipszkartont vagy cseréptörmelék.

KormányON

Ledöntöttük a „nem lehet” falat

„Nu se poate, domnule ministru” – nem lehet, miniszter úr. Mandátumom elején így reagált bukaresti kollégám arra a tervre, hogy a több méteres hóban gyalogosan menjünk fel az Omu-csúcsra. Pár nap múlva ott voltunk 2505 méteren, és a meteorológiai állomás felújításáról egyeztetettünk.

A következő két évben minden nap ledöntöttük a „nem lehet” falat. Mentalitásváltást indítottunk el a környezetvédelemben, olyan reformokat, amelyek túlmutatnak a politikán. Visszaszorítottuk az illegális fakivágást, és több tíz millió lejből indult el az újraerdősítés Székelyföldön. Új iparágat hoztunk létre a napelemes programmal, vállalkozásokat és közel 80 ezer családot támogattunk. Bebizonyítottuk, hogy el lehet indítani a betétdíjas rendszert, és már ma is tisztább a környezetünk.

Egyetlen dologról viszont mi mondtuk azt, hogy nem lehet. Nem lehet fontosabb a medve, mint az ember. Mára ezt a többség is megértette. Van eszközünk a veszélyes medvék ellen, és vadászattal tudjuk visszaszorítani a túlszaporodást.

A közösségért dolgozni küldetés, és az eszközeink akkor a legjobbak, ha az RMDSZ kormányon van.

Tánczos Barna

Nem csak betont, jövőt építünk

Amikor márciusban az új kézdivásárhelyi bölcsőde avatóján voltam, már jól ismertem az udvaron álló óriászsiráfot, a színes homlokzatot, hiszen az épület makettje a mandátumom alatt ott állt a miniszteri irodámban. Mégsem az ismerős épületnek örültem, hanem a vidám, éneklő, nevető kisgyerekeknek, akik megtöltötték azt. Értük dolgoztunk az elmúlt négy évben. A családokért, a gyermekvállalás bátorításáért építünk 255 új böl-

csődét országsszerte az RMDSZ bölcsődeépítési programjában.

Számomra a fejlesztési miniszteri munka 905 napot jelentett a helyi közösségek fejlődésének szolgálatában. A helyreállítási alaptól minden rendelkezésre álló pénzt odaítéltünk az önkormányzatoknak, és rekordösszegű közművesítési programot indítottunk el. Ebből újulnak meg az utak, épül a víz- és csatornahálózat Erdély-szerte. Csak Bihar megyébe 1 milliárd euró beruházást hoztunk haza a fejlesztési minisztériumból. Ez iskolákat, lakásokat, uszodákat, felújított utakat, megújult műemlékeket jelent, vagyis jobb életkörülményeket az itt élőknek.

Ezeket az eredményeket is meg kell védenünk, és biztosítanunk kell, hogy a magyarok nyertesei legyenek a közigazgatási átszervezésnek. Erre az a legjobb garancia, ha az RMDSZ visszakérül a kormányba.

Cseke Attila

Futni, de nem megfutamodni

Aki ismer, tudja, többször is futottam már maratont. Szeretek szaladni, de nem megfutamodni. Mostanra tudhatják ezt a bukaresti parlamentben hangoskodó szélsőségesek is, akik az elmúlt négy évben minden eddiginél jobban sértegették és támadták közösségünket. Az RMDSZ parlamenti munkája sokszor a magyar közösség védelméről szól a négy év alatt. Mert velünk ordított George Simion a parlament folyosóján és az ülésteremben, de valójában a magyarokat támadta. Ezért sokszor el kellett mondanunk: büszkék vagyunk szimbólumainkra, és több tiszteletet kérünk, mert ebben az országban mi, magyarok értéket képviselünk. Nemcsak hadakoztunk, építkeztünk is. Amíg az RMDSZ kormányon volt, megvédtük a családokat az elszabaduló energiaáraktól, kibővítettük a ki-sebbségi oktatásról szóló jogokat az új tanügyi törvényben, és növeltük a gazdáknak járó támogatásokat. Nem kérdés, továbbra is olyan törvénytervezeteket nyújtunk be, amelyek a közösségünk érdekeit szolgálják, de

nem mindegy, hogy ellenzékből vagy többségből tesszük ezt.

Csoma Botond

EZ AZ RMDSZ EREDMÉNYE

✓ 65 milliárd lejes közművesítési program: UTAK, VÍZ- ÉS CSATORNAHALÓZAT TELEPÜLÉSEINKEN

✓ Az országos bölcsődeépítési program: 255 korszerű és környezetbarát bölcsőde

✓ Az építkezési reform: gyorsabb és biztonságosabb építkezés

✓ A betétdíjas rendszer: 7 milliárd palackkal kevesebb a természetben

✓ Vadászható a barna medve: MEGVÉD-JÜK AZ EMBERI ÉLETET

✓ 8 milliárd lej közvetlen támogatás a családoknak a környezetvédelmi programokból

✓ 370 millió euró támogatás a gazdáknak és gazdálkodóknak

✓ Az energiaárak befagyasztása: MEGVÉD-TÜK A CSALÁDOKAT ÉS A VÁLLALKOZÁSOKAT

✓ Az új tanügyi törvény: bővített kisebbségi jogok

Fotók: RMDSZ

Színés Világ

XXI. évf. 42. (932.) szám, 2024. október 18., péntek

A nápolyi nap alatt

Miután a felhőkből kibújik a vasmadár, távolról feltűnik a Vezúv vonulata, alatta a hegyet körbeölelő várossal, a Nápolyi-öböl tenger felé nyúló két félszigetével, a távolban szétszóródott szigetekkel, apró fehér pontok a tenger hajó, amelyek a szélrózsa minden irányába csíkot húznak a nagy kék vízen. Csodálatos, fenséges látvány. Nem hiába vonzza e vidék évente turisták millióit az egész világból. A repülőtéren is a városban van, körülötte ipari zóna, úthálózatok, viaduktok kusza erei futnak szanaszét. Ahogy a légitörő bejáratához érünk, magával ragad a hangulat. A repülőtéren buszra váró tömeg látványa, az ügyfeleknek hangosan a szolgáltatásukat kínáló taxisok áradata. Nagyvárosba érkezünk. Az alábbiakban néhány pillanatképpel a város hangulatát próbáltam felidézni.

Vajda György

Nápoly Róma és Milánó után a legnagyobb olasz város, lakossága kb. egymillió fő. A környező településekkel együtt, amelyekkel teljesen összeépült, lakossága 3,1 millió, ezzel a második olaszországi legnagyobb városi agglomeráció. Hogy ez mit jelent? Azonnal megtudjuk, ahogy taxiba ülünk, és a város felé tartunk. Nem haladunk sokat, máris forgalmi dugóba kerülünk. Dudálással próbálnak helyet szorítani maguknak a sietősebbek. Aztán, ahogy haladunk a belváros felé, egyre több kismotoros jelenik meg, akikkel a későbbiekben is sűrűn találkozunk. Igazi bravúr egy ilyen járgányt vezetni, az autók között laviroznak, akár az ellentétes sávon is. A körforgalomban az halad tovább, akinek sikerül. A gyalogjárón, bár valamennyire betartják a villanyrendőri jelzéseit, bármikor megjelenhetnek a gyalogosok, ahol pedig nincs szemafor, ott igencsak figyelmesen kell átkelni az úttesten. Lazán veszik a közlekedési szabályokat. – Pokoli forgalom – jegyzem meg, olasznyelv-tudásomat előhalászva, a gépkocsivezetőknek, aki nyugtázza, mindennapos ez érrefelé. És nyugodtan forgatja a kormánykereket, egy alig pár centivel mellette

elhaladó autót látván megcsóválja a fejét, aztán megérkezünk bérelt lakásunkhoz.

Temérdek turisztikai látványosság van, képtár, múzeum, kastély, ahova érdemes elmenni. Mindenképpen ajánlatos felmenni a Vezúvra (erről írtunk korábbi cikkünkben), ahonnan a nagyvárosi övezetre, az öbölre tekinthetünk le. Aztán közelebről ott van a Szent Elmo- (Szent Erasmus) erőd, amelynek építése 1329-ben, Anjou Róbert idejében kezdődött, és 1343-ban fejeződött be, valamikor börtönként is működött, de amiért érdemes felkapaszkodni (felvonó is van), az a csodálatos látvány. A vallási turizmust kedvelők itt bőven találnak látnivalót, ugyanis Nápolynak egyes források szerint 448 történelmi temploma van, mi csupán 12-be néztünk be. Ezek közül a leglátogatottabb a nápolyi dóm, amely méretében is lenyűgöző, hiszen a nápolyi főegyházmegye fő székesegyháza. Külön kápolnában őrzik Szent Januáriusz (San Gennaro), a város védőszentjének vérekléjét. San Gennaro Benevento püspöke volt, aki a diocletianusi keresztényüldözések idején, 305. szeptember 19-én halt vértanúhalált. A legenda szerint a halálos íté-

A nápolyi dóm főhajója

letét kimondó bíró megvakult, a vadállatok, amelyek elé vetették, nem támadták meg. A szentet végül lefejezték, ekkor gyűjtötte össze egy asszony a véré, és őrizte meg. Az első vércsoda 1389-ben esett meg, amikor a szent holttestét az eredeti temetkezési helyéről Nápolyba szállították, és az ampullában tárolt vérekléye folyékonnyá vált. Az ampullát évente kétszer, május első szombatján és szeptember 19-én hozzák a templomból. Úgy tartják, hogy ha a vér nem cseppfolyósodik, akkor katasztrófa éri a várost, ennek előtörténete az,

hogy egy korabeli kitöréskor megakadályozta, hogy a Vezúvból kiömlő láva elérje a települést. A szent csontjait a főoltár alatti Carafa-kápolnában őrzik, süvege (mit-rája) és nyakék keresztje a sekrestyéből átalakított kincstárban látható. A Santa Restituta-bazilika egy 4. századi őskeresztény templom korabeli mozaikkal. A magyarok számára is érdekes hely, ugyanis a dóm Szent Lajos-kápolnában helyezték örök nyugalomra I. Lajos magyar király öccsét, az 1345. szeptember 18-án Aversában meggyilkolt Endre herceget, Nápolyi Johanna férjét. Kihagyhatatlan a San Severo-kápolna márványszobraival, a Santa Chiara- (Szent Klára) kolostor csempézett kerengőjének oszlopaival, és sorolhatnánk tovább a temérdek vallási, műépítészeti és művészeti értékkel rendelkező templomokat.

A nápolyiak (és nem csak a városbeliek) nagyon vallásosak, minden hétnél van egy szentje. Ezt látni úton-útfélen, hiszen majdnem minden sarkon van egy kis oltár, ahol az utcában, szomszédban nemrég elhunytaknak állítanak emléket, fotókkal, gyertyákkal, rózsafüzérrel emlékezve meg róluk. Van egy újkori szent is, akit nemcsak Nápolyban, hanem az egész Campania régióban dicsőítenek. Diego Armando Maradonát istenként tisztelik. Láttam angyalszárnyakkal megfestett freskóját, mozaikkal kirakott miniatűr alakját, van Maradona-spritz, -pizza, szobrát a nápolyi futbalcsapat keretével szuvenírboltokban árulják, és vele együtt azokat a focistákat is szentként tisztelik, akik benne voltak abban a csapatban, amely megnyerte az olasz bajnokságot.

Aki eljut Nápolyba, ne hagyja ki a Spaccanapoli utcát, amely a szó szoros értelmében kettéhasítja (spacca – hasítani) az óvárost. A szűk utcában éjjel-nappal olyan nyüzsgés van, hogy alig lehet haladni. Vendéglők, pizzázók, kávéházak, szuvenírboltok sorakoznak egymás után, az utcára helyezett te-

nyérnyi teraszhelyiségekkel. Kézművesek, régiségkereskedők és mindenféle furcsa szerzet megfordul ezen a helyen, ahova még a nap se süt be, és utcakövei olyan kopottak, hogy igencsak oda kell figyelni, nehogy megbotoljon az ember. Ehhez társulnak a helyiségekből kiáramló illatok, az elhagyottabb sarkokban, kapualjakban „felejtett” szemét szaga, a templomokból kiáradó tömjénillat, és néha érezni az utat törő gyalogos parfümíllatát vagy izzadságszagát. És mindezt az árusok hangos (reklám-) kiáltásai tarkítják az ide is befurakodó autók és motortárgyak burrogása, az áradó tömeg morajlása mellett. Azt mondják, ilyen a nápolyi, a dél-olaszországi lélek is. S ha már a nápolyi jellegzetességeknél tartunk, ide tartozik, hogy Nápoly a pizza szülőhazája. Kipróbáltam, kértem egy „eredeti” nápolyi pizzát. Mindamelllett, hogy remek a tészta, az összetétele igencsak szerény, a szokásos paradicsomos étetet füstölt hallal egészítik ki. Ettem már jobbat is...

Amint említettem, Nápolyban van bőven látnivaló, egészen a föld alatti mélységekig. Nápoly ugyanis vastag tufarétegekre települt, ame-

tény templom lett, az emeleti helyiségei a kereszténység elterjedésekor keresztelőként szolgáltak, föléje pedig megépült a római Szent Péter-bazilikához hasonló San Gennaro-bazilika. A katakombákat a nápolyi időkben egészségügyi okok miatt kiürítették, az emberi maradványokat a közeli temetőben hantolták el.

A katakombáknak különös modern kori története van. Ugyanis mindkét katakombába az egyház gondozásában volt, és a 2000-es évek végére igencsak tönkrement. (Ez nem meglepő, hiszen nem egy városi középületet, műemlék épületet láttunk siralmas állapotban.) Ekkor került az egyházhoz Antonio Loffredo pap, aki létrehozta a La Paranza egyesületet, amellyel az volt a célja, hogy rendbe hozza a katakombákat, ugyanakkor a környékbelieken is segítsenek, ugyanis a külvárosi negyedben elég nagy volt a szegénység, a Camorra maffia táptalaja volt. A kezdeményezést felkarolta a nápolyi püspökség is, alapítványt hoztak létre, régészeket, restaurátorokat, történészeket foglalkoztattak a 13.000 négyzetméteres „alvilág” értékesítésére. 44 új munkahelyet létesítettek, és több fiatal mentettek meg a Camorrától. Tevékenységüknek köszönhetően évente több mint 150.000 ember látogatja a katakombákat. Ezenkívül kevésbé használt templomokat alakítottak át közösségi térére, kiállítóteremmé, és mentettek meg a

A San Gennaro-katakomba

lyeket az évszázadok során építőanyagként használtak fel, és nem csak erre volt jó. A vulkáni eredetű darazskő ugyanis könnyen megoldozható, és nagyon szilárd. A spanyol negyed alatt egy egész alvilági városrészt alakítottak ki; egy templomból megközelíthető a több mint 50 méter mélyen levő egykori víztározók, ahol a lapismúzeum (lapis – tufakő) is található. Mindkettő menedéket nyújtott a második világháborúban a lakosoknak. Ma is látni a kialakított mellékhelyiségeket, a túléléshez szükséges élettartéket.

Egy másik hátborzongató hely a város Capodimonte részén levő San Gennaro és San Gaudioso katakombák. Az előző különleges figyelmet érdemel, hiszen itt volt a Nápolyhoz igencsak kötődő püspök sírkamrája (innen szállították át csontjait a dómba), és ezért a több mint 2000 éve (az ókori római időkben) használt, vájt temetkezési hely őskeresz-

pusztulástól. Ezért az idén a La Paranza elnyerte az Europa Nostra európai örökség díjat.

A katakombák egyik kijárata egy ilyen elhagyott, egykori középkori templom keresztül vezetett, amely évtizedekig a hozzá csatolt kórház (San Gennaro) raktárhelyisége volt. Idegenvezetőnk elmondta, az a legújabb tervük, hogy ez is kulturális térére váljon. Szűk udvaron keresztül – a hullaház mellett elhaladva – találjuk meg a kijáratot, amely egy keskeny térére vezet. Kismotorokra támaszkodó, szűrős tekintetű férfiak előtt lépkedünk, keresve a főutca felé vezető utat. Életemben először félttem megnyomni a fényképezőgép kioldóját. Lehet, hogy csak képzeletem, vagy valóban a hírhedt bünszervezet tagjai előtt haladtunk el, akiknek gyanús minden arra járó idegen? Ez is a nápolyi filinghez tartozik. Aki nem hiszi, járjon utána.

A Spaccanapoli utca

Fotók: Vajda György

A természet kalendáriuma (DCXXXIX.)

Kiss Székely Zoltán

Ez itt a hervadás tündér-világa.

Októberi sétára hoztam ma meghívólevelet neked, kedves Olvasóm. Áprily Lajos a fenti sorral kezdő kettős versének első darabját. Fogadjuk el, lépünk mi is be ebbe a tündérvilágba:

*Akartál látni szép halált velem?
A Bükkös-erdő bús elégiája
szép, mint a halál és a szerelem.*

*Fától fához remegve száll a sóhaj,
közöttük láthatatlan kéz kaszál.
Az ágakról a fölrebbent rigóraj
tengődni még a holt irtásba száll.*

*Lombját a gally, nézd, mily kímélve ejti,
holnap szél indul, döntő támadás,
holnaputánra minden elfelejti,
milyen volt itt a végső lázadás.*

*Mint gyertya-csonkok roppant ravatalánál,
tönkök merednek dűltan szerteszté,
s a nyár, ez a kilobbant forradalmár,
vérpadra hajtja szőke, szép fejét.*

Lépdeljünk végig poros és portalan útjain az ősnek!

Első megállónkon **Dávid Lajost** keressük fel. A hírneves gyógyszerész 135 évvel ezelőtt, 1889. október 18-án született Kézdivásárhelyen. A kolozsvári **Ferenc József Tudományegyetemen** 1910-ben gyógyszerészi, 1913-ban doktori oklevelet szerzett. 1910-től az egyetem, majd az egyetemi gyógyszerészeti tanszék vezetője. Kiváló, nemzetközileg is elismert gyógyszereszkészítő volt, ő szervezte újjá a szegedi gyógyszerészképzést is.

Ugyancsak október 18-án, de 15 évvel korábban született **Rhoder László** orvos, röntgenológus, a magyar orvosi biofizika előfutára. Jelentősek az oldatokra, a szén égési elemekre, a H⁺-koncentrációra, a röntgensugarakkal szembeni érzékenységre, az ionizációs dózismérésre, a röntgenspektrográfia, a frakcionált besugárzásra vonatkozó kutatásai.

Jóval korábban, 1815. október 19-én, a

Gellért-hegy tetején (a mai Citadella helyén) ünnepélyesen, **József nádor** jelenlétében felavatták a **Pest-budai Egyetem** csillagvizsgálóját, amely a XIX. század első harmadának egyik legjobban felszerelt, legkorszerűbb intézménye volt. Ebben az időszakban a csillagászati észlelőműszerek terén korszakváltás zajlott. Előterbe léptek az égbolt minden irányába állítható eszközök, amelyek forgatható kupolák alatt kaptak helyet. Ennek a modern obszervatóriumtípusnak a legkorábbi képviselője az 1789-ben alapított gotha-seebergi csillagvizsgáló volt, amelyet a magyarországi születésű **Zach Ferenc Xavér** tervezett és szerelt fel. Barátja és munkatársa, **Pasquich János** tervezte az első modern magyar csillagvizsgálót, az épületét pedig **Pollack Mihály**. Az **Urania** névre keresztelt csillagvizsgálót 1849-ben az osztrák ágyúútú súlyosan megrongálta. Az intézmény 1867-ben szűnt meg végleg.

A XIX. század felezőévében, 1850. október 20-án született **Gerster Béla**, a **Korinthoszi-csatorna** építési munkálatainak főmérnöke. A keskeny földszoros az ókortól fogva akadályozta a hellén hajózást, 400 kilométeres kerülőre kényszerítve a hajósokat. Az út lerövidítésére hozta létre Korinthosz városállam a diolkoszt – az árukat és kisebb hajókat is át tudtak vonszolni ezen a 6-7 km hosszú kövezett úton, **Periandrosz** idejében a Kr. e. VII. század végén. Ő csatorna építését is tervezte. A terv azonban a kor technikai színvonalán megvalósíthatatlan volt. **Néró** Kr. u. 67-ben 6000 rabszolgát rendelt a csatorna építésére, de a következő évben bekövetkezett halála után a munkálatok leálltak, és a terv feledésbe merült. A mai csatornát 1881–1893 között építtette a görög állam **Türr István** és a **Panama-csatorna** építéséből is részt vállaló **Gerster Béla** tervei alapján. A megépítése a kor technikai csúcsteljesítménye volt. A csatornát nem zárták le zsilipekkel. A két végponton a közúti forgalom úgynevezett merülőhidakon át zajlik, amelyek a csatornán át közlekedő hajók érkezésekor egyszerűen alábuknak. Bár kis szélessége és sekély vize nem teszi lehetővé, hogy a mai modern hajók áthaladhassanak rajta, jelentős forgalmat bonyolít. Évente 11.000, főként az idegenforgalomban működő hajó halad át rajta, de a nagy vízmélységet nem igénylő part menti teherhajó-forgalom jelentős része is itt halad át a mai napig.

Vízből vízre. Áprily **Októberi sétájának**

A partot nádas testőrsége óvja

második verse találtat vissza a Kárpát-medence valamely horgászvíze mellé:

*A partot fűzek testőrsége óvja,
a tollforgójuk ritkítottan ing.
Halkan himbál a horgom úszatója,
nagyot csobbant a játékos balint.*

*Fény-pászna hull most messze, holt mezőig,
s a víz egy percre hullámos határ:
innen mosolygó partja tükröződik,
itt egy utolsó lobban még a nyár.*

*De túl, gypén a ritkuló bereknek
ijedt lombok rebbennek szerteszté,
a szél felettük pókszálat lebegtet,
ezüst pókszálat és ezüst zenét.*

*Az ősz hárfás tündére jár a réten,
az ő húrjáról szól a halk zene.
Most át fog jönni: árnyékát sötéten
pallónak átveti a jegenye.*

Rigóraj ring az égen, balint csobbant a vízben, s pókfonálon álmod szallanak.

Októberben emlékezünk meg a világhírű rovarani kutatóról és gyűjtőről, **Csiki Ernő**ről is. 1875. október 22-én született Zsilyvajdejvulkanban (mai nevén: Vulkan). A budapesti **Állatorvosi Főiskola** elvégzése után, 1879-ben került a **Nemzeti Múzeum** állattárához, amelynek később igazgatója lett. 1898-ban részt vett **Zichy Jenő** harmadik ázsiai expedíciójában; ennek során Szibériából, Mongóliából és Kínából gazdag gyűjteményt hozott haza, többek között 250 gerinces állatot és 9000 rovar. A XX. század elején Boszniában, Dalmáciában és Albániában járt gyűjtőúton. Az 1920-as években részt vett a tihanyi **Biológiai Állomás** megszervezésében. Kutatási területei az egyenesszárnyú rovarok, a levéldarazsak és főként a bogarak alak- és rendszertana voltak.

Október 24. 2007-től **nemzetközi klímaváltozási akciónap** – az éghajlatváltozás elleni küzdelem nemzetközi napja. Abban az évben az ENSZ klímaváltozással foglalkozó nemzetközi szakértői testülete megállapította, hogy a globális felmelegedés ténye nem vonható kétségbe, a fogyasztói társadalom minden egyes tagja hatással van a káros anyagok kibocsátására. A nemzetközi klímaváltozási akciónap célja, hogy felhívja a közvélemény figyelmét a bolygónk éghajlatváltozásával együtt járó fenyegető veszélyekre.

A vadászó-gyűjtőgető életmódról növény-termesztési és állattenyésztési tevékenységre áttérő ember fokozatosan egyre nagyobb területen és egyre nagyobb mértékben alakította át a természet korábbi ökoszisztémáit – írja **Vida Gábor** ökológus, a **Helyük a bioszférában** könyv szerzője **Az ember ökoszisztémái** című esszéjében. – Az új, mesterséges ökoszisztéma egészen más elvekre épült. Míg a természetes rendszerben a „cél” a napenergia minél hatékonyabb kihasználása volt, s ezt a minél változatosabb élőlényegyháttal valósította meg, addig az új rendszerben egyetlen faj, az ember igényeinek kielégítése a végső cél, melyet néhány, sokszor pedig csupán egyetlen háziállottal valósít meg. E természetellenes állapotot a napfény mellett újabb energia bevonásával tartja fenn. Ele-

inte saját izomerejével, majd háziállataival, végül üzemanyagot fogyasztó gépeivel és vegyszereivel teremt kedvező feltételeket a preferált faj(ok)nak, és kedvezőtlen, illetve lehetetlen feltételeket a sokféle „üres niche” (betöltetlen potenciális élőhelyek) elfoglalását megkísérlő többi faj számára. Ez utóbbiakat kártevőknek, gyomoknak minősíti.

Vegyük eszünkbe, mindenféle háborúk, migrációs válság, világjárvány-fenyegetettség mellett – vagy egyesek szerint éppen elegendő okaként – az éghajlatváltozás a XXI. század emberének a civilizáció egészét eltörpítő megoldhatatlan kihívása.

Ugyanakkor a Természet – élő és élettelen egyetemesen – erőit sohasem fogja legyőzni az ember. Sem jégkorszakot, sem kontinensvándorlást, sem csillagászati eseményeket befolyásolni nem tud az okos majom, aki mindenhatónak kezdi képzelni magát szülőbolygóján, a Földön.

*Még pillangó csapong a gyér;
Sik mezőkön tova –
De már az erdőn ott a dér
Aranyos rőt nyoma.*

*Bizony ez a nyár vége, vagy
Ha tetszik: őszelő,
Mikor már éjjel néha fagy,
S az aszott fű kifő.*

*De azért semmi gyász sehol –
Maga az a levél,
Mely pillanat múltán lehull,
Még napot élvez, él.*

*Azért, hogy neki múlni kell,
Nem tükröz bút, iszonyt –
Ha kell: derülten múlik el
Fű, pillangó, falomb.*

*Nekik oly érthető, s igaz
A tél is, mint a nyár:
Érzik mind: akárhogy havaz,
Az élet meg nem áll.*

*De nyár és tél, nász, gyászmenet
Mind egy is, – mindenik
Képében az időtlen-egy
Teremtés működik.*

*A mindenségből semmisen
Vesz el, csak szint cserél,
Míg sűrű szincserében
Önlényegéhez ér.*

*A harangszót is, mely ma itt
Szívet átjárva szól,
Ha a szív porrá porlad is:
Tovább zengi a por.*

*Örök világzenébe im
E rim is így vegyül –
S világok végtelenjein
Száll, s zeng időtlenül!*

Nyájas ősz Udvarhelyen. Tompa László verse, lám, őszi időbe oldja az időtlenséget. Kedves Olvasóm, remélem, e moll hangulatú, nyájas séta végén lényegét fejtetted mai so-
raimnak.

Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2024 nyájas októberének közepén

„Lombját a gally, nézd, mily kímélve ejti”

Örökségünk nyomában

A középkori várépítészet utolsó tündöklése

Solymosvár – 1910-ig Solymos – Arad megyében, Lippával szemben, a Maros északi partján fekszik. Első írásos említése 1278-ból való, *Castrum Somos* néven. A helységnévrendezéskor nevét a -vár utótaggal bővítették. Várát 1272 és 1275 között Pál szörényi bán emeltette birtokközpontnak. Később Kán László, majd 1315-ben Károly Róbert foglalta el. A 14. században a királyi uradalom központja volt. 1440-ben I. Ulászló hívei foglalták el, 1444-ben Hunyadi János birtokába került. Hunyadi megépíttette a külső falgyűrűt, és kibővítette a palotaszárnyat. Az 1462-es váci egyezményben, felvidéki várairért cserébe, Lippával együtt Jiskra János kapta meg, majd az ő halála után Mátyás Corvin Jánosnak adományozta. 1514-ben a védősereg lázadása okán került a keresztések kezére. 1541-ben Izabella királyné is lakott benne. 1551-ben a törökök sikertelenül ostromolták, a rá következő évben azonban Ferdinánd-párti védői feladták a törököknek, akik ezután 1595-ig birtokolták. 1595-ben Borbély György foglalta vissza. 1602-ben Székely Mózes a temesvári pasával elcserélte Kladova váráért. 1616-ban Bethlen Gábor serege foglalta vissza, de hamarosan ismét török kézre került. 1688-ban Caraffa vette be. A 18. század elején még százharminc főnyi őrség állomásozott benne, 1788-ban rendelték el kiürítését és felrobbantását.

Nagy-Bodó Tibor

Solymos várának maradványai

Aradtól mintegy negyven kilométerre, a Maros jobb partján, a hasonló nevű falu felett emelkedő, kúp alakú, 252 méter magas Várhegy tetejét övezi Solymos várának még ma is álló, tekintélyes maradványa.

A belső tornyos, megközelítőleg háromszög alaprajzú várat a Várhegy falu felőli nyugati oldalán lehet elérni. Az út a széles, mély sziklaárkon, a hatalmas pillérek nyugvó egykori felvonóhídon át vezet a külső vár kaputoronnyal megerősített bejáratához. Ma az ide vezető, gerendákra fektetett pallók állapota miatt a bejárás életveszélyes, ezért a várba kizárólag a vár keleti oldalán, a sziklaárkok mentén vezető ösvényen juthatunk be.

A reneszánsz faragványokkal díszített palotarész

A belső vár 35 x 22 méteres, háromszög alakú udvarának nyugati részén a kis kaputorony, ettől északra a többemeletnyi magas, négyszög alaprajzú öregtorony látható. A várudvar északi oldalán áll a reneszánsz faragványokkal díszített palotarész, benne Izabella királyné egykori szobái. A királynéről kapta a nevét az Izabella-balkon.

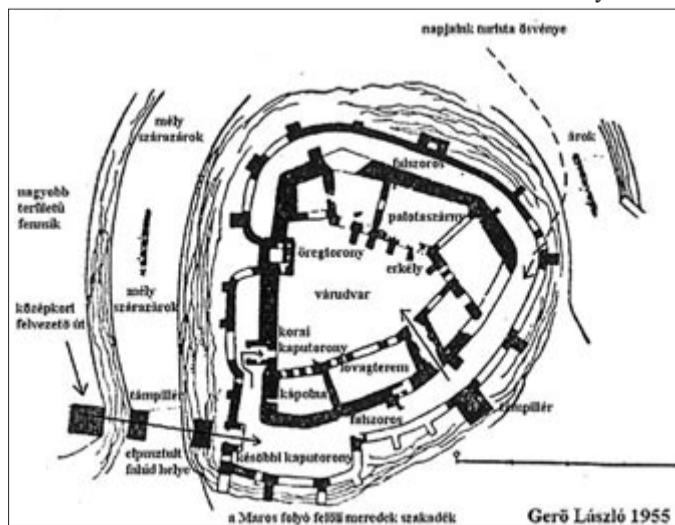
Az udvar déli felén látható a nagy méretű lovagterem, mellette a várkapu. Ma is felismerhetők az egyes szobák, őrtornyok, a várúr lakása, a várkút, számos bástya alapfala, a külső várudvar és több, különböző rendeltetésű helyiség, terem és a várat övező rendkívüli méretű várakok.

Kiss Gábor, az Erdélyi várak, várkastélyok című könyvében említi, hogy a vár falait a tájárjárás után emelték.

A birtokosok

Károly Róbert uralkodásától 1440-ig királyi vár volt, amikor I. Ulászló király Guthi Országh Mihálynak adományozta a hozzá tartozó harminc faluval együtt, amelyeket – az azokat 1439-től zálogban tartó – beregszói Hagymás László Temes vármegyei főispántól vett el hűtlenség miatt.

1456-ban Hunyadi János birtoka lett, majd a Mátyás királyé, aki 1462-ben a cseh Jiskra János huszita vezérnek adományozta. A király azonban már 1471-ben elvette tőle, és

Arad vármegye főispáni méltóságával együtt alsólendvai Bánffy Miklósnak adományozta Solymos várát és tartozékait. Bánffy hűtlensége miatt a király a birtokot visszavette, és fiának, Corvin Jánosnak adta.

A Keresztes Géza műépítész, műemlékvédelmi szakmérnök által a rendelkezésünkre bocsátott dokumentációból tudjuk meg, hogy Mátyás uralkodásának utolsó évtizedében jelentős erőfeszítést tett annak érdekében, hogy Corvin Jánost utódjává emelje, és ezt elfogadtassa a magyar bárókkal.

A házasságon kívül született fiú az emblemikus hunyadi birtok mellett számtalan uradalmat kapott, többek között 1487-től a solymosit is.

Apja halála után Corvin János nehezen tudta megtartani a birtokokat. Egyfelől a solymosihoz hasonló, elkobzott birtokok esetében a volt tulajdonosok abban reménykedtek, hogy visszaszerezhetik javaikat, másfelől az állandó pénziánnyal küszködő herceg több birtokát is elzálogosította. Solymosra nézve mindkét helyzet igaz volt.

Az alsólendvai Bánffyak több éven keresztül kitartóan jártak közben II. Ulászlónál, hogy visszaszerezzék Solymost.

Ezzel párhuzamosan János herceg éppen solymosi várnagyának, Haraszti Ferencnek volt kénytelen elzálogosítani a várat, akiről utólag kiderült, hogy egyike volt azoknak, akik jelentős anyagi hasznot próbáltak húzni a herceg kiszolgáltatott helyzetéből.

1508-ban, a Hunyadi Corvin család kihalásával a hatalmas vagyont Corvin János özvegye, Frangepán Beatrix örökölte meg. Éppen az örökség miatt újonnan kötendő házassága országos jelentőségű politikai ügynek számított. Ilyen körülmények között kétségtelen, hogy a II. Ulászló unokatestvérével, György brandenburgi ör-

gróffal kötött házassága nem érzelmi alapokra épült.

Beatrixnak és gyermekeinek korán bekövetkezett halálával a Hunyadi örökség 1510-től György örgróf birtokába került. Az erre a korszakra vonatkozó írott források arról tanúskodnak, hogy az örgróf komolyan vette birtokainak adminisztrációját, felügyeletüket külföldről hozott, tapasztalt szakemberekre bízta.

A solymosi uradalom már a 15. század végére elérte legnagyobb kiterjedését. Két várból – Solymos és Lippa –, egy várkastélyból, négy városból és közel száznyolcvan faluból és pusztából állt. Ez a hatalmas birtoktest a következő „vidékekre” oszlott: Kisvidék, Nagyvidék, Lippa, Borzlyukvidéke, Sarád, Szádvidék, Váradia és a korábban Világosvárhoz tartozó Csúcs kerület egy része.

A fent említett forrásból tudjuk meg, hogy 13. századi állapotában a vár a toronyból és egy utólag elbontott várfalgyűrűből állt, amihez különféle faépítmények csatlakoztak. A 15. század első felében kaputoronnyal gazdagodott a létesítmény. Ezt követően épült a ma is álló belső falgyűrű, valószínűleg a korábbi nyomvonalán.

Ablakkeretei alapján az „Izabella-szárnyat” az 1480-as években emelték. Nincs kizárva, hogy Mátyás király finanszírozta az építkezést, azt követően, hogy a várat Corvin Jánosnak adományozta.

A 16. század elején érte el a vár a maximális kiépítését. Tűzfegyverek használatára alkalmas külső falgyűrűt emeltek új kapuval, előtte híddal. A külső várfal miatt a belső falgyűrűt magasították. Mivel a külső várfal eltakarta a kaputorony bejáratát, a délkeleti szárnyban új kaput képeztek ki, módosítva a várbeli közlekedést. A folytonos építkezések egy viszonylag jól erősített várat eredményeztek, igényesen kivitelezett lakószárnyakkal.

A középkori várépítészet utolsó tündöklése volt ez, amikor a reneszánsz ízlés már új rezidenciális megoldásokkal hódított.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése

Amikor az Erdélyi-érchegység szorításából kiszabadult Maros folyó az Alföld irányába felszusszanva alábbhagy hőmpölygő folyásából, ott integet vissza a lippai kaput álló legmagasabb szirteken álló Máriaradnára és Solymos végvárára. Ez a szép földrajzi kép mindig ilyen volt, az idő történelmi mélységében viszont régen másképpen mutatott.

A soha meg nem nyugvó családi viszályok közepette, a királyi passzusokkal át-átruházgatott tulajdonviszonyok folyamatosan változtak. Még a keleti muszlim sereg is többször megfordult a kicsiny, 35 x 22 méteres, háromszögletű udvarát többszörösen bezáró falain kívül, de még belül is.

A hajdani híres reneszánsz palotájában, világi életében már nevében is Istennek szentelt szentasszony, Izabella királyné híres belső udvari erkélye romos csonkjai emlékeztetnek a dicső magyar időkre. Aztán pár évvel ez előtt, a leomlott erkély maradványai után ez év elején egy jókora várfalszakasz is leomlott. Ezzel elkezdődött a vár újabb, jelenkori kálváriája.

A mára már 200 fő alá csökkent magyar lakosok nem befolyásolhatják a mai macera résztvevőit. A már korábban az országos örökségvédelmi intézet (INP) listájára felvett várromot a hajdani megbízottja, a megyei közgyűlés kezelgette csaknem tíz évig, míg nem a már életveszélyessé vált erődítményt át nem vette a helyi önkormányzat. A helyreállítás a szakvélemények szerint a vár közel nyolcvan százalékát érintené, az erre szükséges 40 millió eurót a pályázati rendszer nem tudja biztosítani, ezért kiemelt országos programban lehetne megoldani, összefogva a megyei vezetéssel.

Ők közben már kezdeményezték a vár – és nem a várrom – felvételét a védettségi listára, így remélve egy uniós támogatási pályázatra való megfelelést. Talán észbe kapnak, összefogva végre a város és a megye előjárósága, megbízva a felmérési, restaurálási, majd végleges kivitelezési munkákkal a CNIT, az országos beruházási társaságot.

Addig is a déli szárny lovagterméből csak a néma ünnepi zajok szűrődnek a várakozó világba.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek; az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész és Vetési László református szórványlelkész, a romániai református egyház szórványügyi előadója a saját munkájukból és gyűjteményükből küldték el a cikkíróknak. Tekintettel a vár mai helyzetére, összeállításunkat dr. Kálmán Attila tanár, történész soraival egy későbbi lapszámunkban kiegészítjük!

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 1124.

Seneca véleményét idézzük a fősorokban.

	1	FRANCIA FÉRFINÉV (VICCES)	A SZIMAT SZERVE	TE ÉS Ó TÁGAS	FEUDÁLIS (KÉPVISELŐ)	ÁLLATKERT (NÉMET)
	A					E
		IZOMBAN REJLIK MA			...HÁRFA (HÜROS HANGSZER) LÉTEZIK	
ERDÉLYI NEMESI CSALÁD	2	HARAP ERREFELEI		MAGAM KEZDŐPONT		A JÓD VEGYJELE AZ OTTANIT
			FOLYADÉK-KEVERÉK ISZKOLÓ			
ANGOL HELYESLÉS CÉRNA TÁRSA			JEGYZETEL AZ ARGON VEGYJELE		SZÓ-DZSÓKER ÁLLÓVIZ	
		OKTAT BAGDAD LAKÓJA			ÜRES TÁLI ÁLLATI EREDETŰ TÁPLÁLÉK	
RÓMAI 51 SZÁM, DE NEM EGÉSZ		SZÓT TOLDOZ VÁLTOZÁS IRÁNYA			OLASZ AUTÓJEL PERZSIA MA	
		PARIPA GÖRÖG AUTÓJEL		LÉNYEGÉ-BEN ZSIDÓ! NÉMET VÁROS		
LASSAN (ZENEI JELZÉS)				MELY SZEMÉLYRE BALKÁNI NÉP VOLT		
TELEFON-TÁRS			ZSARNOK NŐI NÉV (ÁPR. 19.)			
FORRÁS (ARAB) LÁM			BENT KERES! SZÓKTET		TILTÓSZÓ CSILLAGKÉP	
		ÖSSZE-VISSZA BESZÉLŐ ISZIK			RÓMAI EZER BECÉZETT TERÉZ	
OLASZ ÉS PORTUGÁL AUTÓJEL		NÉMA GÉMEK! KOPONYÁBAN VAN		CÉGFELE (RÓV.) HISZEN (NÉP.)		RÉGI SÚLY-MÉRTEK
PÁPAI KORONA				TÉLI SPORTTÓL ÚZ LYUKAS SÁLI		
HOLLAND VÁROS			... BÍR (MEGSZÓLALTAT) EGYE!			
L. N. J.	E					

Az ÉVFORDULÓK (10/1) című pályázat nyertesei:

Fülöp-Tőkés Ágnes,
Marosvásárhely, Băneasa u.
Pálffy Gyöngyi,
Marosvásárhely, L. Rebreanu u.

A pályázati rejtvény megfejtése:
JESZENÁK; JEKELFALUSSY; AULICH; DITTERS;
KAZINCZY; HORVÁTH

Kérjük a nyerteseket, jelentkezzenek a 0265/268-854-es telefonszámon.

Megfejtések az október 11-i számból:

Minirejtvények:
1. *Schneider*
2. *Hauptmann*

Skandi:
Vizsgáld meg este, mielőtt elaludnál, mit tettél aznap.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

					1	2	3	4	Z	5	6	7	8	Y
					9					10				11
12	13	14	15	16				17		18				19
20						21			22			23		
24					25			26		27				G
28			29	30				31		32		33	34	35
36		37		38			39		40		41		42	
Y		43	44		45		46		47		48			C
49	50			51			52		53		54		55	
56			57		58				59		60			
Y	61		H			E		62			E			Y

VÍZSZINTES: 1. Tanár, szakíró, 200 éve született (István). 9. Öreg. 10. Férfinév (jan. 17.). 12. Ideggyógyász, egyetemi tanár, 150 éve született (Rezső). 17. Biztatószó. 19. Kipling kígyója. 20. Olasz szerelem. 21. Tüzel. 22. Bent ráad! 23. 150 éve született jogi író (Béla). 24. Verekedés. 25. Csavar. 27. Feltéve. 28. Üres tál! 29. Harmadik vágás a vívásban. 31. Bó. 33. Megnevezés. 36. Gátkészítő állat. 38. Megrázkódtatás. 40. Vasúti pálya. 42. Félig sért! 43. Rangjelző előtag. 45. Shakespeare- király. 47. Bibliai bárkás. 49. ... áruház (m. film). 52. Textilnövény. 54. Lyukas ... (szólás). 56. Tiltás. 57. Knock out. 58. Törőlgumi. 60. Határtalan terep! 61. Orvos, fizikus, tanár, 150 éve született (László). 62. Irodalomtörténész, MTA lev. tag, 150 éve született (Gyula).

FÜGGŐLEGES: 1. Információegység. 2. Juttat. 3. Tábornok, aradi vértanú, 175 éve halt meg (Ignác). 4. Ősi szavunk. 5. ... morgana (délbáb). 6. Idegen Anna. 7. Beoltó! 8. Villanófény. 11. Statisztikus, miniszter, MTA-tag, 175 éve született (Lajos, báró). 12. Miniszterelnök, '48-as, kivégezték, 175 éve halt meg (Lajos, gróf). 13. Csodálkozó. 14. ... Alamos (atomváros). 15. Akta. 16. Tiltás. 18. Lépés. 21. Feladat. 23. Hím állat. 25. Villamos busz. 26. Latin és. 30. Estefele! 32. Borókapalinka. 34. Továbbá. 35. Aradi vértanú, 175 éve halt meg (Károly, gróf). 37. Ének. 39. Turandot kérője. 41. Páratlan nyomtat! 44. Házbérló. 46. Kitüremelés. 48. Díszes. 50. Kályha sütője. 51. Spanyol arab. 53. A Nílus német neve. 55. Művészet (latin). 58. Ere! 59. Rendetlen!

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket 2024. október 31-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Operák

1	2	G	3	4	5	T
6			7			
8		9				O
10				11	12	
		13	14			15
16	17				18	
19			20			

VÍZSZINTES:

1. Verdi egyik operája. 6. Spanyol és portugál autójel. 7. Riga lakója. 8. Nem ismer be. 10. A szimat szerve. 11. Rég élt előd. 13. Mohamed istene. 16. Ifjú ökör. 18. Német igen. 19. Névelő. 20. Sakkdöntetlen.

FÜGGŐLEGES:

1. Laboratóriumi eszköz. 2. Gazdaság ága. 3. Joskar ... (mariföldi város). 4. Oldalra esik. 5. Latin és. 9. ... Chaco (dél-amerikai régió). 12. Tejtermék. 14. Elemel. 15. Fél tucat. 17. Lekvár.

1	2	3	4	B	5	D
6				7	7	
8			9	9		
		10	11			
12	13		14			15
16		17			18	
19						

VÍZSZINTES:

1. Verdi egyik operája. 6. Trópusi kúszónövény. 7. Q. 8. Nem ezt, hanem ... 9. Kopasz. 10. Szándékozik. 12. Számárbeszéd. 14. Ipari tanuló. 16. Fosztóképző. 18. Állóvíz. 19. Laterális rész.

FÜGGŐLEGES:

1. Formáló. 2. Alapszámunk. 3. Részletfizetés része. 4. Elege van belőle. 5. Feltett szándék. 9. Isme. 11. Ázsiai népes állam. 13. Nem mozog. 15. Gléda. 17. Jótékonykodik.

L. N. J.

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

Chicago sokszínűsége

Amennyiben az Egyesült Államok nagyvárosaira gondolunk, a keleti parton elsősorban New York és Boston, a nyugati parton pedig San Francisco és Los Angeles jut eszünkbe. Középpütt, Európához közelebb leginkább Washington D.C. és Chicago.

Dr. Ábrám Zoltán

Chicagót nem emblematikus épületei, nem felhőkarcolói – közöttük a Trump-épülettel –, nem kiemelkedő kulturális vagy tudományos megvalósításai teszik igazán a globális kapitalizmus egyik jelképévé. Amerika harmadik legnagyobb népességű városát az itt letelepedett sokféle nemzetiségű, megélhetésre és meggazdagodásra vágyó emberek emelték fel, adták meg nagyságát. Chicago egy sokszínű világváros, amely íreknek, lengyeleknek, ukránoknak, olaszoknak, magyaroknak, románoknak, természetesen szép számban kínaiaknak és még nagyon sok nemzet fiának adott és ad otthont. Zöld-fehér, piros-fehér, sárga-kék és még sokféle színben pompázik.

Folyója március 17-én, Szent Patrik napján zöldre színeződik, amiként az ír származásukat büszkén vallók zöld-fehér sapkákat, parókákat, zászlókat és mindenféle hebeburgyaságot vesznek magukra vagy a

divat, a gazdasági világválság, a világháborúk, a kommunista rezsim, vagy egyszerűen a jólét vonzotta ide őket. Akárcsak a magyarokat, akik Magyar Klubot működtetnek, szerteágazó kulturális tevékenységeket folytatnak. Az érdekesség kedvéért megemlíthető, hogy 1931-ben Chicago „Magyarország hetedik legnagyobb városa volt” az akkor itt élő magyarság lélekszámát tekintve. Ugyanakkor a közép-kelet-európaiakon kívül a harmadik legnépesebb délkelet-ázsiai lakossággal rendelkezik a város. A spanyol ajkúak is igencsak népesek. Magyar vonatkozású kiemelendő, hogy a filharmónia művészeti igazgatója volt Solti György (1912–1997) világhírű magyar karmester és zeneszerző, akinek hamvait kérésére a budapesti Farkasréti temetőben, az Újvilágból az Oházába hazahozott Bartók Béla sírja mellett helyezték örök nyugalomra. Nevét utca őrzi a világvárosban.

Chicago néhány száz telepes akaratából

Chicago „szeme”

kezükbe. Nagy a móka, és ilyenkor bizonyosodik be, hogy voltaképpen minden hetedik amerikai lakos ír származású. Úgy tűnik, most értékelődik fel igazán az egyetlen szomszédjától mindenkor függetlenségre vágyó kis ország, Írország szerepe, ahol sokszor éhínség pusztított, és hatalmas méreteket öltött az elvándorlás. A szelk városában, ahogyan Chicagót becézik, „kivirágzik a lóhere”. A háromlevelű lóherét már régóta szent növénynek tartják Írországban, zöld színe és formája az újjászületést és az örök életet jelképezi, három levele pedig az ősi hármas istenségeket szimbolizálta.

Becslések szerint a lengyel főváros után Chicagóban él a legtöbb lengyel származású polgár. Mivel az első világháború előtti időben Lengyelország területét a szomszédos nagyhatalmak feldarabolták, és nem létezett független lengyel állam, a jobb megélhetés reményében sokan emigráltak Chicagóba. Így itt jött létre a lengyel diaszpóra talán legfontosabb központja, külön kisebbségi központtal és múzeummal, hagyományörző egyesületekkel, a lengyel kulturális örökségeket és gasztronómiát népszerűsítő fesztivállal és természetesen katolikus templomokkal, amelyek közül számos már elhagyatott, elhanyagolt, és csak monumentális utal az egykori „szebb időkre”. A lengyel kulturális központ múzeumában értékes és sokszínű kiállítás tekinthető meg, ami annak köszönhető, hogy ez az oházi vándorkiállítás az idehozatala után nem sokkal kitört második világháború és az azt követő rendszerváltás miatt már nem került vissza Lengyelországba, véglegesen itt maradt. A kiállított műtárgyak között a lengyel-magyar barátságot megerősítő két magyar vonatkozású látnivaló is megtekinthető: Szent Kinga gyűrtjének másolata, valamint a Báthory István egész alakját ábrázoló falvédő.

Chicagóban mintegy félmillió amerikai olasz él, a harmadik legnagyobb olasz közösség az Egyesült Államokban. Az olasz ízlés, konyhaművészet lépten-nyomon visszaköszönt. Külön ukrán városrészrel rendelkezik, ahol pravoszláv templom, bizánci keresztiek, ukrán kulturális központ, nemzetiségi bankok, üzletek és elsősorban a kék-sárga színek dominanciája kelti fel az érdeklődést. Jelentős létszámú a román lakosság, akik több hullámban vándoroltak ide a jobb megélhetés reményében. A 19. század eleji kivándorlási

Solti György utca

1833-ban jött létre; ekkoriban Budapest már reneszánszát élte. A város fejlődésében sokat jelentett, hogy kiindulópontja lett a keletet a nyugattal összekötő legendás 66-os útnak és a transzkontinentális vasútvonalnak. Az 1871-es nagy tűzvész után példátlan városrendezésre került sor, az ezredfordulóig lakossága hatszorosára emelkedett, meghaladta a másfél milliót, világvárossá lett. Közel egy évszázadon át az Egyesült Államok második legnagyobb városa volt, 1990 táján lecsúszott a harmadik helyre. Ehhez nagy löketet adott a rendkívül sikeres 1893-as világkiállítás megszervezése, ami nagy hatást gyakorolt a kor építészetére. Chicagóban gyökerezett meg a magasépítészet, és létrejött a felhőkarcolók világa. Más sajátossága a világ első irányított nukleáris láncreakcióját. Ez a néhány példa is kirívó sokszínűsége utal.

Ejtsünk néhány szót a sportról is! A Chicago Bulls kosárlabda-együttes máig megismételhetetlen módon 1991-1998 között két év megszakítással összesen hatszor volt a híres NBL bajnoksapata. A Vörös Bikák legendás játékosa, Michael Jordan legszenzációsabb meccsén egymagában 69 pontot

Trump-irodaház a Chicago folyó partján

szerezett. A sportmúzeum ma is őrzi mezét és hatalmas méretű cipőjét. Bár a csapat aranykorszaka lejárt, manapság egy-egy kosárcsacsen huszonöt-harmincezer néző vesz részt a telt házas hatalmas stadionban, szurkol kedvenceinek és egyúttal társadalmi életet él: közösségekben van a barátokkal, eszik-iszik, csecsebecsét vásárol. Amúgy Amerikában tizenkét percre bővítették a mérkőzés negyedét a megszokott tíz percről, így a megnyúlt idejű meccs és annak szünetei bőven lehetőséget adnak a fogyasztói társadalom érvényesülésének. Elvégre a kosárcsacsen bőven lefedi az aznapi szabadidős programot: egy-egy órányi odautazás és hazamenetel között legalább kétórás időtöltés a stadionban.

A chicagói nemzetiségi sokszínűsége túl nem tekinthetünk el attól, hogy Amerika őslakói, az indiánok maradványai – akik nem pusztultak el, és nem olvadtak be – rezervátumokban élnek az Egyesült Államokban. Összesen 573 indián törzset ismernek el. Az indián falu választópolgárai demokratikusan megválasztják a képviselői és a végrehajtási vezetőket. Az ország, illetve az állam törvényeit betartva, önállóan döntenek gazdasági, oktatási, kulturális, szociális kérdésekben. Saját rendőrséget, tűzoltóságot, vízügyi hatóságot működtetnek, településrendészeti kérdésekről döntenek, a különböző kulturális és nemzedéki igények kielégítésére törekednek. Az indiánok múltján és jelenén merengve, feldereng bennünk az erdélyi magyarság jövőképe. Vajon eljön-e annak az ideje, hogy Románia is példát mutasson a rezervátumba zárt magyarok önrendelkezéséről?

A világ népeinek diaszpórái közül a kínai a legnagyobb, negyven millióra becsülik. Miközben az anyaország, Kína napról-napra egyre nagyobb világhatalommá válik, a határain kívül szórványban élő kínaiak növekvő befolyásával is számolni kell. Jelenleg az Amerikai Egyesült Államokban közel négy millió kínai él, legtöbben New York és San Francisco megapoliszaiban. A világ leggazdagabb kínai negyede San Franciscóban van, az itt élő kínaiak már óslakosoknak számítanak. Őseik a kaliforniai aranyláz idején, 1848-ban és az azt követő években érkeztek Észak-Amerikába, a meggazdagodás vágya hajtotta őket. Amikor pedig az aranyláz lecsengett, az állás nélkül maradó kínai arany-

ások közül sokan bolttulajdonosként vagy napszámosként próbáltak megélni, vagy éppenséggel a vasútépítésben lettek érdekelték.

A fentiek szellemében, San Francisco számít a kínai bevándorlók első központjának. Nem csoda, hiszen az Újvilág Ázsia felé mutató nyugati partján fekszik, és itt épült ki a kontinens legnagyobb kikötője. Amikor 1848-ban kitört a pesti forradalom, Szent Ferenc városában létrejött az első kínai negyed az Újvilágban. Amire pedig Kossuth száműzetése során eljutott Amerikába, már több tízezer kínai élt a kontinensen. Nyilvánvalóan szinte minden szempontból elütöttek a fehér többségtől, integrációjuk kudarcra volt ítélve, ezért a kínai migránsokat faji szempontból alárendeltnek tekintették, sőt egy ideig betelepüléseiket megtiltották. Az Ázsia más részeiből érkező bevándorlókkal együtt úgy tekintettek rájuk, mint akik fenyegetést jelentenek az amerikai kultúrára. Azóta viszont a törvények, a kisebbségek megítélése, a szabadságjogok gyakorlása jelentős átalakuláson esett át az Egyesült Államokban. Miközben az lett a kérdés, hogy mi az oka a kínaiak sikerének, vagy az, hogy miért lepték el az egyetemeket a kínai diákok. A kérdés megkérdőjelezhetetlen, statisztikai adatok támasztják alá, csak a lehetséges válaszokon lehet elmélkedni.

Mégis, mi a titka a kínaiaknak? Elsősorban az, hogy a megélhetésüket részben biztosító kereskedelem és vendéglátás mellett kompakt városnegyedeket hoztak létre, szolidan bővítik és szépítik azokat, miközben ők maguk lakják és élnek be. Nemcsak vendéglők, ajándéktüzletek, bazárok és talpmasszázs várja az arra látogatókat, hanem bankok, postaépület, könyvtár, fodrászüzlet, mosoda, kaszinó és utazási iroda egyaránt. Templomokkal, iskolákkal és öregotthonokkal, szociális intézményekkel és egyesületekkel, kulturális központtal, egészségügyi intézményekkel, több kórházzal a negyedben. Hiszen ők ott laknak, gyermekeiknek játszótérek vannak, nekik komfortos lakásuk, megélhetésük. A kínaiak szolidan építkeznek, dolgoznak, szerények. Nemcsak világszinten, hanem még amerikai viszonylatban is kijelenthető: övék a jövő.

Lengyel templom

Harminc philotheás esztendő tükrében

A „ház”, ahova bárki betérhet

„Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába vigyáz az őriző. (...) Szerelmesének álmában ád eleget” (Zsolt. 127: 1-2) – ez az igevers határozta meg a kezdetektől a keresztyén hit hét-köznap megéléséhez szolgáló irányítóként három évtizede született marosvásárhelyi Philothea Klub életét. Az október 14–20. között zajló jubileumi programsorozat apropóján Belényesi Gabriellával, a klub vezetőjével az elmúlt harminc esztendő fontosabb állomásait elevenítettük fel.

Nagy Székely Ildikó

– *Mi hívta életre 1994-ben a Philotheát?*

– 1986-ban volt egy konfirmáló csoport a Vártemplomban. Horváth Levente református lelkész ezekkel a fiatalokkal – velünk – létrehozott egy ifis közösséget. Amit mi ott tinédzserként megtapasztaltunk, azt szeretnénk volna valamiképpen másoknak is továbbadni. A rendszerváltás után a Vártemplomban kezdünk vallásórákat tartani, egyszerre több gyerek- és ificsoporttal foglalkoztunk, a résztvevőket nyáron táborba is vittük. Egy ilyen nyári tábor irodalmi kávéházában fogalmazódott meg a gondolat, hogy szükség lenne egy helyre a templom falain kívül, ahova az is betérhet, akinek semmi köze nincs az egyházhoz. Ezzel tulajdonképpen egy hidat szeretnénk volna építeni a világ és az egyház között. Így indult el a Philothea Klub. Az első négy évben nem volt székhelyünk, egyik helyről a másikra vándorolva, például a Bernády Házban vagy egy cukrászdában tartottuk meg a találkozót hetente egyszer. Amikor a kilencvenes évek elején megnyílt a lehetőség, hogy szabadon beszélgethessünk bármiről – irodalomról, művészetekről, hitről –, hatalmas volt az emberekben az igény erre. A felmerülő témákat keresztyén szemszögből próbáltuk megvitatni, mindig volt egy előadás, ami aztán beszélgetéssel folytatódott. Nagyon népszerűek voltak ezek az alkalmak, mi több, a heti két óra kevésnek bizonyult, egyre többen kérték, hogy gyakrabban szervezzük meg a klubos együttléteket. A találkozót a nagyközönségnek hirdettük meg, így a célcsoport nagyon vegyes volt, a 7-8. osztályos diákoktól a hetvenévesekig minden korosztály képviseltetett.

Biztos pont igazi találkozásokhoz

– *Négy év múlva jött a klub életében az első nagy fordulat...*

– 1998-ban megfogalmazódott, hogy kellene egy állandó helyszín, ahova bárki betérhet, ha beszélgetni szeretne személyes dolgairól, vagy csak barátokat, közösséget keres. Egy olyan „házat” képzeltünk el, ahol az emberek találkozhatnak Istennel, önmagukkal és egymással. Németországban láttunk olyan keresztyén teázókat, amelyek éppen ezen az alapelven működtek. A klub negyedik évében meg is lett a Kossuth utcai székhely, illetve jogi személlyé vált a Philothea, a CE Szövetség keretében működünk mint ifjúsági misszió. Ezzel megnyíltak előttünk a lehetőségek, és egyszerre több programot indítottunk el: a teadélutánokat, a felnőtteknek szóló bibliaórákat, a művészeti diákokat támogató képzőművészeti kiállításokat, a – főként fiatal értelmiségieknek szervezett – filmklubot, ahol művészfilmeket lehetett megnézni, és utána ezekről beszélgetni, a barkácskört, a szülők iskoláját, a baba-mama-kört. Ugyanakkor más alapítványoknak is helyet adtunk, ebben az időszakban ugyanis még sok civil szervezetnek nem volt székhelye. Az alkalmakat a 2000-es évek elején kezdtük hangsúlyosabban korcsoportokra lebontani, ekkor váltak a fő célcsoportunkká a gyermekek és a fiatalok. Elindítottuk a tiniklubot, a kiskamaszoknak szóló minitinklubot, a gyermekcsoportokat, de egyetemistáknak szóló alkalmaink is voltak, és később angolklubbal is gazdagítottuk a kínálatot. A munkatársi csapat, mint említettem, a Horváth Levente ificsoportjából nőtt ki magát. Egy harmincas létszámú kö-

zösségről van szó, amelynek egyes tagjai a vártemplomi ifis lét után Kolozsváron végeztek egyetemet, majd hazatértek, és csatlakoztak hozzánk. Ez a csapat az induláskor anyagilag is támogatta a klub működését.

Tinilelkek otthona

– *Hogyan tudtátok megszólítani a fiatalokat a 2000-es évek elején?*

– Mivel akkoriban nem állt a rendelkezésükre annyi választási lehetőség, mint most, nem volt nehéz megtalálni a feljüket vezető utat. Olyan időszakaink is voltak, amikor negyven-ötven fiatal is összegyűlt nálunk. Reklámozunk sem kellett a tevékenységeinket, mert a tinédzserek továbbadták egymásnak a klub híret, egyik hívta a másikat.

– *Okozott-e változásokat a klub működésében a civil szervezetek számának gyarapodása?*

– Emiatt szüntettük be a teadélutánokat, ezekre ugyanis már nem volt igény. Az internet térhódításával, amikor a filmeket már bárki otthon letölthette, a filmklubot is leállítottuk. Ezután, valamikor a 2000-es évek közepétől indítottuk be az iskolákban tartott tematikus osztályfőnöki órákat a függőségekről, a pályaválasztásról és sok más témáról. Mindenhol tárt kapukkal vártak, erre ugyanis nagy volt az igény. Az osztályfőnökök jelezték, hogy sokkal eredményesebbek ezek a beszélgetések, ha kívülről jön be a diákok közé valaki, mint ha a pedagógus kezdeményezi az eszmecsereket.

– *Számos programot állta ki az idők próbáját, ilyen például a már említett tiniklub és az osztályfőnöki órák. Változtak-e az elmúlt közel két évtized alatt azok a problémák, amelyekkel meglátásod szerint a fiatalok küszködnek?*

– Ma már több réteg alá kell lénsni, sokkal vastagabb a felszíni réteg, mint régebb, a fiatalok alapvető kérdései azonban – amelyek az identitáshoz, az elfogadáshoz, a szerethe-

Belényesi Gabriella

tőséghez, az élet értelméhez kapcsolódnak – ugyanazok maradtak. Mivel a rengeteg alternatív lehetőség miatt ma már nehezebben jönnek be a tizenévesek a Philothea programjaira, még nagyobb szükség van arra, hogy az iskolai közegben szólítsuk meg őket. A bőség zavara egyébként tapasztalatom szerint a legtöbb fiatal leterheli, ugyanis szoronganak amiatt, hogy az egyik program kiválasztásával esetleg valami jobbról lemaradnak. Az online világ nagyon felaprózta a tinédzsereket, rövid távon nagyobb élményt nyújt nekik, mint a hétköznapi történései, hosszú távon azonban nem biztosíthatja azt, amit egy mély barátság vagy egy befogadó közösség ad. Ezért fontos minél fiatalabb korban megmutatni nekik, hogy mi az igazi élmény, és mire számíthatnak a nehézségek idején.

– *A koronavírus-járvány több civil szervezet életét beárnyékolta. Hogyan vészelte át ezt az időszakot a Philothea Klub?*

– A mi klubunk életére nem volt nagy hatással, a fiatalokéra azonban annál inkább.

Úgy látom, és az osztályfőnökök visszajelzései is azt igazolják, hogy sok gyermek szorongóbb, mint korábban, és számos fiatalban gyűlt fel a félelem, emiatt sokan közülük elszigetelődtek, beleragadtak a virtuális világba. Azokat azonban, akik már a világvárvány előtt megtapasztalták az élő közösség erejét, meglátásom szerint nem viselte meg annyira ez az időszak. Mi a Covid alatt is megtaláltuk a módját a találkozásnak, a szabadban voltak programjaink, rengeteget kirándultunk.

A Gondviselés látóhatárán

– *A tiniklub és az osztályfőnöki órák mellett milyen programjaitok vannak még jelenleg?*

– Például a két éve indított, játékos módszerekkel zajló románnyelv-oktatás, amire több csoportban összesen mintegy 30-40 gyermek jár; az V–VIII.-os korosztálynak szóló Feltöltő; a személyes lelki gondozás, tanácsadás. Osztályfőnöki órát hetente akár három osztálynak is tartunk, ilyenkor mintegy száz diákkal találkozunk. Ezt a programot a környező falvakba is el szoktuk vinni. Emellett időnként tematikus szülői értekezleteket is szervezünk a tanintézetekben. A legrégebbi tevékenységeink közé tartozik ugyanakkor a különféle kirándulások, nyári táborok szervezése és lebonyolítása, az adventi közösségi találkozók és – annak idején a helyi kézművesek támogatása érdekében indított – karácsonyi vásár megvalósítása. Az úgymond extra programjaink egyike a különféle versenyek, vetélkedők szervezése. Az elmúlt három évtized alatt a Philothea Klub mindössze két-három alkalmazottal működött, az összes többi segítőkönk önkéntesként csatlakozott hozzánk. Ezt a mai pénzorientált világban igazi csodaként élelem meg. A mottonként választott igevers igazságának megtapasztalása ez, hiszen Isten mind az önkéntesek terén, mind a megálljt jelző sorompóknál – amikor éreztük, hogy bizonyos programokat le kell zárni –, mind a felmerülő anyagi problémák vagy sikertelen pályázatok esetén gondunkat viselte. Így volt ez akkor is, amikor 25 év után, tavaly szeptemberben a Kossuth utcai székhelyünkről ki kellett költöznünk, mivel a tulajdonosnak szüksége volt a helyre. A tavasszal még nem tudtuk, hogy mi lesz, akkor ajánlotta fel a református egyház a Bernády tér 3. szám alatti épületet a philotheás együttlétek számára. Az Úr ezzel is megmutatta, hogy annál, amit megszoktunk és a magunkénak éreztünk, valami sokkal jobbal képes megajándékozni.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (67917-1)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67722-1)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. (23931-1)

VESZÉLYES FÁK KIVÁGÁSÁT, gyümölcsfák metszését, díszfák kezelését, sövényvágást, elbokrosodott bel- és külterületek takarítását, méterfa összevágását, rönkök foszniba vágását, kutak kitarítását vállaljuk. Tel. 0756-868-569. (p-1)

A THEREZIA TEJGYÁR KARBANTARTÓ VILLANSZERELŐT alkalmaz. Érdeklődni és jelentkezni a 0265/322-440, 0749-228-434 telefonszámokon vagy a therezia@therezia.ro e-mail-címen lehet. (68156-1)

A MEDICARE OTTHONGONDOZÓ ALAPÍTVÁNY GYÓGYTORNÁSZT/VÉGZŐS DIÁKOT alkalmaz. B kategóriájú hajtási jogosítvány követelmény. Szándéknyilatkozatot a finnax2000@yahoo.fr e-mail-címmel, illetve a 0744-339-765-ös WhatsApp-számra várunk. (63154-1)

Eladási közlemény

A Maros Megyei Közpénzügyi Hivatal adóbehajtó osztálya az intézmény Marosvásárhely, Dózsa György út 1–3. szám alatti székhelyén október 28-án 11 órától

árverést tart

az alábbi adóssok javainak eladására a költségvetési tartozás törlesztése érdekében:

SUNSHINE PROIECT DCL KFT. – adószám: 40327827:

– Pramac áramfejlesztő, WX6200, 2021-es, leltári száma: DJ2021013999, kikiáltási ár: 2.018 lej + héra; Honda áramfejlesztő, 2023-as, leltári száma: S0475319, kikiáltási ár: 2.717 lej + héra; Mai Lumag VS 80S döngölőgép, 2023-as, kikiáltási ár: 3.453 lej + héra; Forner HCU 300Mini hegesztőkészülék, 2023-as, kikiáltási ár: 5.308 lej + héra; WAKR NEUSON BFS940 aszfaltmaró, 2022-es, leltári száma: 42054461, kikiáltási ár: 7097 lej + héra; WAKR NEUSON BFS1345 aszfaltmaró, leltári száma: SN42053743, kikiáltási ár: 8.041 lej + héra; Box tipe L 53 hidraulikus csákány, kikiáltási ár: 8.415 lej + héra; Mai Waker Neuson BS60 döngölő, 2023-as, leltári száma: 5100030606, kikiáltási ár: 9.977 lej + héra; metallizált szürke, 2006-os Ford Transit mikrobusz 283.771 km-ben, dízel, 63 kW, 2198 köbcentis, alvázsza: WFOSXXRRFS6P44432, a motor számszáma: 6P44432, rendszáma MS-17-ZVO, kikiáltási ár: 27.336 lej + héra; szürke Renault Master billenőplatós teherautó, 278.660 km-ben, 2005-ös, dízel, 2953 köbcentis, alvázsza: VF154ANA132357417, rendszáma MS-35-SUN, kikiáltási ára: 48.211 lej + héra (első árverés);

G&M INTERNATIONAL INSTALAJII KFT., adószám: 1203216:

– 42 négyzetméteres fémbarakk, leltári száma: 1008, kikiáltási ár: 16.000 lej + héra; GENIE TZ50 emelőgép, homologálási száma: F5UU161311BA900, leltári száma 2057, rendszáma MS-09-JIJ, kikiáltási ára: 68.000 lej + héra; 1999 négyzetméteres beltelek Maroszentannán, a Szabadi úton, szám nélkül, telekkönyvszáma 52090, kikiáltási ára: 533.900 lej + héra (első árverés);

NOVA NEC ONLINE KFT., adószáma: 43236464:

– Opel Corsa C személygépkocsi, fekete, ötajtós, öt férőhelyes, benzines, alvázsza: WO-LOXCF0824087945, a motor számszáma: 19U88917, CIV P352618, mechanikai számszáma: 024550813, 2002-es, rendszáma MS-18-NEC, kikiáltási ára: 2.488 lej + héra (első árverés).

LAKÁS

ELADÓ Palotailván 100 m²-es öreg ház 1781 m² területtel, 15.000 euró. Tel. 0741-023-434. (24223-1)

KIADÓ 3 szobás lakás a Transilvaniei utcában, az E-on mellett. Tel. 0727-801-020. (24210-1)

MINDENFÉLE

VÁLLALOK szobafestést, mázolás, fall-, padlócsimpe-, laminálparkett-rakást garanciával. Tel. 0746-552-473. (-1)

KÉSZÍTÜNK háztetőt, vállalunk szigetelést, kerítésjavítást, tetőjavítást, meszelést, kisebb javításokat és más munkát is. Tel. 0741-835-197, Attila. (24181-1)

TERMOPÁN ajtók, ablakok javítása, szűnyogháló, rolók rendelésre. Tel. 0771-383-725. (22424-1)

KLARA javasasszony 100%-ban megoldja a hozzá forduló problémáját, feloldja a kötést és az átkot, gyógyítja az alkoholizmust, depressziót, impotenciát, epilepsziát, visszahozza a szeretett személyt, pénzügyi sikert és nyereséget hoz a házhoz, szétválaszt családokat újból összehoz, tarot-kártyából megnézi a múltat, a jelent és a jövőt, bármilyen egyéb problémában is segít.

Köszönetnyilvánítások:

Anica Marosvásárhelyről köszöni Klara asszonynak, hogy ismét együtt lehet férjével egyévnnyi távollét után; Marian Ákosfalváról hálás, mert fia kigyógyult az alkoholizmusból, a depresszióból, és jó útra tért; Gergely Nyárádszeredából köszöni, hogy Klara asszony segítségével megszabadult a kötéstől, és megismerkedett élete szerelmével; Antonela Ernyéből köszönetet mond, mert megszabadult a családi átoktól, és ismét boldog; Irén férje Vásárhelyen az epilepsziából gyógyult ki; Cristian Dicsőből hálás Klarának, mert újra együtt van a kedvesével.
Tel. 0742-450-214, Klara látnok. (Fizetett hirdetés: mp.)

MEGEMLÉKEZÉS

Fájó szívvel emlékezünk
GÁLFI MÁRIÁRA
szül. Tordai

halálának 21. évfordulóján.

*„A múltba visszanezve valami fáj,
valakit keresünk, aki nincs már.
De ő nekünk sohasem lesz halott,
mert a jók örökké élnek, mint a csillagok.”*

Emlékét őrzi lánya, unokái és azok családja. (24106)

KÉSZÍTÜNK gránitból, mozaikból sírkeretet, kriptát, fedlapot stb., és vállaljuk sírok javítását. Elérhető árak, részletre is. Tel. 0770-873-809. (23828-1)

CÉG vállal 20% kedvezménnyel háztetőjavítást, tetőkészítést, cserépforgatást, kültéri-beltéri munkát. Saját anyaggal rendelkezünk. Tel. 0774-574-527. (24087-1)

A NORALEX MONUMENTE FUNERARE sírkeretet készít gránitból és mozaikból kedvezményes áron. Szerződések a 2025-ös évre árkedvezménnyel. Tel. 0752-643-455. (24150-1)

VÁLLALUNK bármilyen típusú tetőfedést, külső, belső munkát, szigetelést, festést, kisebb javítást stb. Tel. 0745-680-818. (24178-1)

VÁLLALUNK: szobafestést, tetőjavítást, szigetelést, fametszést, vasmunkát. Tel. 0742-344-119, Levente. (24179-1)

KERESEK egy középkorú, komoly nőt egy idős, járó beteg férfi mellé. Tel. 0758-398-209. (24192-1)

KÚTÁSÓ GÉPPEL kútásást vállalunk. Tel. 0765-385-595. (24200-1)

„Te már ott vagy, ahol nincs fájdalom, sírodra szálljon áldás és nyugalom. Álmod a földben legyen csendes, Isten őrkdjön pihenésed felett.”

Fájó szívvel emlékezünk október 18-án

FERENCZI FERENCRE

halálának 9. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Isten nyugtassa békében!

Felesége, leánya és két unokája. (24162)

Köszönjük, hogy étél és szeretél, nem haltál meg, csak álmodni mentél.

Szívünkben itt él emléked örökre, ha látni akarunk, felnézünk az égre. A csillagok közt utazol tovább, ott ismét találkozunk, ha időnk lejár.

Szeretettel emlékezünk a székelyvajai

PÁSKULY JOLÁNRA

halálának 16. évfordulóján. Nyugalma legyen áldott és csendes!

Négy gyermeke, menyé, unokái, valamint dédunokái. (24209-1)

Fájó szívvel emlékezünk október 20-án

BENEDEK IRMÁRA

szül. Hajós

halálának 7. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Szeretetei. (sz.-1)

Fájó szívvel emlékezünk október 20-án a drága édesanyára, nagymamára,

MÁTYÁS MARGITRA

halálának 6. évfordulóján.

Lánya, Hajni, unokája, Áron.

Nyugalma legyen békés, emléke áldott!

*„Nézem ott fenn a csillagos eget,
Lelkemet tépi most bús emlékezet.*

Hűtlenül elhagyott árva én,

Egyedül bolyongok e földtekén.

Keresek parázsló csillagot,

Mert tudom, a leked ott fenn ragyog,

Millió csillag közt, apró fény.

Anyám, hol vagy? Nem lellek én.

Két kezed ölelése el miért hagyt?

Álmom idéz meg. Játzó képzelet.

Öledbe ülve újra – mint gyerek –

Szinte érzem simogatását kezedenek.

Anyám, bennem vagy. Anyám, nem feledlek.”

(24214-1)

Szemünkben könnyel, szívünkben soha el nem múló fájdalommal emlékezünk

CSIBI FERENC LÁSZLÓRA

halálának 20. évfordulóján. Nyugodj békében!

Bánatos szüleid és a nagyszámú rokonság. (24224)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a drága feleség, édesanya, nagymama, dédmama, testvér, sógornő, anyós, rokon és szomszéd,

SIMONFI ÁRPÁDNÉ

szül. VIRGINÁS (IRÉN) ERZSÉBET

életének 89. évében megpihent.

Drága halottunk temetése október 18-án, pénteken 13 órakor lesz, református szertartás szerint, a Vili temetkezési központból az új kórház mögötti temetőben. Nyugodjon békében!

A gyászoló család. (24213-1)

Mély fájdalommal a szívünkben tudatjuk, hogy rövid, de súlyos betegség után

KOVÁCS ÁRPÁD

textilmérnök

(a Metalotechnika volt dolgozója)

lelke 2024. október 16-án hajnalban örökre megpihent.

Emlékeinkben mindig velünk marad.

A gyászoló család. (24225-1)

RÉSZVÉTNYILVÁNÍTÁS

*„Jó az Úr azoknak, akik várják őt; a léleknek, amely keresi őt.
Jó vární és megadással lenni az Úr szabadításáig.”*

(Jer. sir. 3:25-26)

A Marosvásárhelyi Felsővárosi Református Egyházközség lelkipásztorai, presbitériuma és hívei együttérzéssel osztoznak a gyülekezet tisztelt gondnokának és családjának fájdalmában, akik a hosszas betegség után, 44 éves korában Németországban megpihent drága fiukat,

CZEKES ATTILÁT

gyászolják. Isten adjon mindenre elégséges erőt e nagy veszteség elhordozásában! (68158-1)

EUROTRANS alapítvány

Számíthat ránk!

Tegye fel kérdéseit!

Az anyasági támogatással kapcsolatosan.

eurotransalapitvany.ro

0364 410 097

Bozslárka számíthat ránk!

PALATUL PALACE OF
TOURNOI TOUR

19.10.2024.10.19.

NYITÁSTEREM / MYTHOS BELÉPÉS / FREE ENTRANCE

Expozíció / Tárlatvezetések / Guided tours
Expoziti de artă și istorie / Művészeti és történelmi kiállítások / Art and history exhibitions
Activități pentru copii și familie / Gyerekturizmusok és családi rendezvények / Activities for kids & family
Cafea / Kávé / Coffee - Muzică / Zene / Music - Film / Movies

A MAROSVÁSÁRHELYI METROPOLISZ ÖVEZET EGYESÜLET BEMUTATJA:

METROPOLISZ TERMÉKEK PIACA

Támogatjuk a metropolisz övezet termelőit!

2024. OKTÓBER 23-24. | 10:00-17:00
GEORGE ENESCU UTCA, MAROSVÁSÁRHELY

Hitelmezőgazdászoknak KKV Gépek
Közvetítő KKV Gépek pályázatok KKV Hitel

KKV Modernizálás
KKV pályázatok
Eszközök

LAM

Hitel Eszközök
KKV Hitel Eszközök
KKV Hitel Eszközök Modernizálás

MICROCREDIT • MIKROHITEL

0720 030 804

NŐSZEMKÖRT
„A nő perfi vanál is”

péntek 21 óra

ETV ERDÉLY TV

CityTV

MAROSVÁSÁRHELY

MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA

228-as
a DIGI hálózatban